

Sitra & Kuntatalous

Lasten päivähoidon innovointipäivät loppuraportti

Lisätietoja workshopsarjasta sekä MIND-hankkeesta:
Tutkimuspäällikkö/ Innovaatioaktivisti
Anssi Tuulenmäki
+358 50 3819772
anssi.tuulenmaki@tkk.fi
www.mindspace.fi

Executive summary

Toimeksianto

Sitran toimeksiannon tavoitteena oli löytää ideoita miten uudistaa päivähoitopalveluita: paljastaa kuntatalouden lainalaisuudet ja pullonkaulat, haastaa nykyiset pullonkaulat ja käytännöt sekä synnyttää ideoista muutama konsepti. Projekti muodostui kolmen workshopin sarjasta ja ne toteutettiin Aalto yliopiston Design Factoryllä osana MIND-hanketta.

Workshop 1: Yhteinen tavoite

Ensimmäisessä workshopissa määriteltiin koko workshopsarjan tavoitteeksi “onnellinen lapsi, onnellinen perhe, onnellinen palveluntarjoaja ja onnellinen kunta”. Nykytila kuvattiin hahmottelemalla palvelupolut sekä kysyntä että tarjonta puolelle, eli sekä vanhempien ja lapsen näkökulmasta että palveluntarjoajan ja kunnan näkökulmasta. Haasteita löydettiin mm. päivähoidon kysynnän ennakoinnissa, tiedonkulussa, hakuprosessissa, ryhmäkoossa, tilojen rajallisuudessa sekä vanhempien ja päivähoidon aikataulun yhteensovittamisessa. (ks. sivut 14-15)

Workshop 2: Eri tahot ja tarpeet

Toisessa workshopissa määriteltiin ideaalit palvelupolut kullekin neljälle taholle: lapselle, vanhemmille, palveluntarjoajalle sekä kunnalle. Niiden kautta pystyttiin nostamaan esiin kunkin tahon toiveet sekä keskustelemaan miten niiden täyttäminen olisi mahdollista – vai onko ylipäättäen. Jotkut esille nousseista haasteista liittyivät vain yhteen näkökulmaan, mutta useat niistä koskettivat kahta tai jopa kaikkia näkökulmia. Etenkin ideaalien kulutusputkien kehityksen yhteydessä esille tulleet ratkaisut eivät ratkaisseet vain yhden näkökulman ongelmaa vaan niistä olisi hyötyä myös muille näkökulmille. (ks. sivut 19-23)

Workshop 3: viisi Konseptia

Kolmannessa workshopissa kiteytyi neljä johtavaa päivähoidon haastetta: läpinäkyvyys & avoimuus, monikulttuurisuus, tilaresurssi ja arkinen kiire. Näistä lähtökohdista syntyi viisi konseptia, joiden otsikot ovat Päiväkodin Mummot ja Papat, Reissupäiväkoti, Päivähoitoon.net, Take Away ja Monikulttuurikumppanuus (ks. sivut 32-41).

Seuraavaksi: Kokeilemaan!

Workshopsarjassa pyrittiin jatkuvasti ajattelemaan ideoiden toteuttamista käytännössä, sillä monet hyvätkin ideat pysähtyvät siihen, että hyppy ideasta kokeiluun on liian suuri - miten siis päästäisiin nopeasti testaamaan syntynyttä ideaa ja näkemään, tuottaako sen halutunlaisen tuloksen? Potentiaalisesti strategisen tason innovaation löytäminen on haastavaa jo sinänsä, mutta haastavampaa on kuitenkin realisoida tuo innovaatio. Jotta idea muuttuisi innovaatioksi tarvitaan paljon toteuttamisen taitoa eli prototypointia, kokeilua, toistoa, erehtymistä ja oppimista. Tämän workshopsarjan tulokset on tuotu tasolle, josta niitä voidaan lähteä testaamaan käytännössä. Nyt tarvitaan vain päätös aloittaa jonkun konseptin kokeilu käytännössä.

Sisällysluettelo

1.	Lasten päivähoito -workshopsarja: johdanto ...s. 4
2.	Workshop 1: prosessi ja tulokset s. 10
3.	Workshop 2: prosessi ja tulokset s. 16
4.	Workshop 3: prosessi ja tulokset s. 27
5.	Yhteenveto: syntyneet konseptits. 31

LIITTEET

Liite 1:	3. workshopin ideakortit.....s.44
Liite 2:	Konseptikuvauksets.75

1. Lasten päivähoito –workshopsarja: Johdanto

Workshopsarjan tavoite

Faktatietoja päivähoidosta

Workshopsarjan rakenne

Osallistujat

Workshopsarjan tavoite

MIND (Managing Industry Changing Innovations) –hankeessa tehdään Sitran toimeksiannosta kolme työpajaa, joissa kehitetään käytännön mallia kuntalaisten voimaannuttamiseksi ja palvelujen hinnoittelun läpinäkyvyyden parantamiseksi. Käytännön tapauksena toimeksiannossa on lasten päivähoitopalvelut.

Työpajoissa on mukana asiantuntijoita ja sidosryhmiä. Työpajojen sisältö on seuraava:

1. työpajassa paljastetaan kuntatalouden lainalaisuudet ja pullonkaulat
2. työpajassa haastetaan nykyiset pullonkaulat ja käytännöt
3. työpajassa tiivistetään kahdessa edellisessä työpajassa syntyneet ideat muutamaa konseptiin.

Työpajat tuottavat 2 - 3 konseptia, jotka haastavat nykyiset pullonkaulat ja mahdollistavat kuntalaisten osallistumisen sekä antavat perusteet prototyypin kehittämiseen.

” Nyt uudistetaan päivähoidon toimialaa. Mitä päivähoidolle pitäisi tehdä ja miksi? Millaisia ongelmakohtia ja mahdollisuuksia on havaittavissa?”

Faktatietoja päivähoidosta

MITÄ PÄIVÄHOITO ON?

- Päivähoito on yhteiskunnan tarjoama palvelu. Alle kouluikäisillä lapsilla on Suomessa lakisääteinen oikeus saada joko kunnallinen päivähoitopaikka tai tukea kotihoidon- tai yksityisen hoidon järjestämiseen.
- Päivähoito on joko kunnallinen tai yksityinen palvelu. Päivähoito voi olla esimerkiksi päiväkotihoitoa, perhepäivähoitoa tai hoitajan palkkaamista kotiin.
- Päivähoidon palvelut kohdistuvat pääosin 10 kk – 6 v – ikäisille lapsille.

LAINSÄÄDÄNTÖ

Päivähoitolaki ja päivähoitoasetus ohjaavat päivähoidon toteuttamista.

Päivähoitolaki löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta www.finlex.fi/linkit/ajansd/19730036.

Päivähoitoasetus löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta www.finlex.fi/linkit/ajansd/19730239.

PÄIVÄHOIDON KEHITYSTRENDIT SUOMEN KUUESSA SUURIMMASSA KUNNASSA

- Päivähoidon kysyntä kasvanut vuosina 2006 ja 2007. Kasvu johtuu osittain pienten lasten ikäluokkien kasvusta. Kasvanut kysyntä on näkynyt etenkin kunnallisessa päivähoitossa uusien hoitopaikkojen määrän kasvuna. Perhepäivähoidossa olevien lasten määrä on vähentynyt.
- Päivähoidon kysyntä vaihtelee toimintavuoden (1.8. - 31.7) aikana merkittävästi mm. siksi, että syksyllä päivähoiton palveluja käyttää kuusi ikäluokkaa ja seuraavana keväänä ennen ko. vuonna koulun aloittavien lasten siirtymistä perusopetukseen 6,5 ikäluokkaa.
- Päivähoidon palvelujen kustannukset ovat kasvaneet. Syinä ovat sekä lisääntynyt päivähoitopalvelujen käyttäminen, pienten lasten osuuden kasvaminen että palveluiden käytön muutokset.
- Päivähoitotoiminnan johtaminen on siirtymässä hallinnolliseksi, lapsiryhmätyöskentelystä eriytetyksi tehtäväksi.

(lähde: Lasten päivähoidon Kuusikko-työryhmä, toim. Anne Peltonen, 2008)

Faktatietoja päivähoidosta

Kunnallisen päivähoidon kustannukset näyttävät jakaantuvan neljään pääasialliseen kuluerään: henkilöstökustannukset, tilakustannukset, tukipalveluiden kustannukset sekä muut kustannukset. Näistä ehdottomasti suurin kuluerä on henkilöstökustannukset. Toiseksi suurin kustannusten synnyttäjä on tilat.

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
Euroa / laskennallinen lapsi	9 148	9 519	8 553	8 514	8 609	7 564
Henkilöstökustannukset	6 809	6 330	5 597	6 538	6 136	5 396
varahenkilöstön kustannukset	43	131	89	..	16	146
lapsia/lapsiryhmää avustavan henkilöstön kustannukset	188	656	221	138	121	321
Tilakustannukset	1 420	1 345	1 255	924	937	1 058
Tukipalvelujen kustannukset, josta	373	1 512	1 591	827	1 099	747
vuokratyön käyttö	238	229	154	-	-	-
Muut kustannukset	546	333	110	225	437	362

Taulukko 1. Kunnallisen päiväkotihoidon vuosikustannukset laskennallista lasta kohden vuonna 2007. (Lähde: Lasten päivähoidon Kuusikko-työryhmä, toim. Anne Peltonen, 2008)

Workshopsarjan rakenne

MIND prosessi koostuu neljästä eri vaiheesta. New Value Decoder on ensimmäinen vaihe, jonka aikana identifioidaan innovaatiomahdollisuuksia sekä mahdollisuuksia nostaa ideoiden laatua strategiselle tasolle. Seuraavien kolmen vaiheen tarkoitus on madaltaa ideoiden kokeilukynnystä. Näissä vaiheissa siirrytään portaittain idean ensimmäisestä prototyypistä mahdolliseen piensarjavalmistukseen ja massavalmistukseen. Tässä workshopsarjassa on kyse ensimmäisen vaiheen, New Value Decoderin, läpikäynnistä.

Workshop 1

12.5.2009

Tavoitteiden määrittäminen, nykytilanteen kuvaaminen, käyttäjäkokemuksen ymmärtäminen

Workshop 2

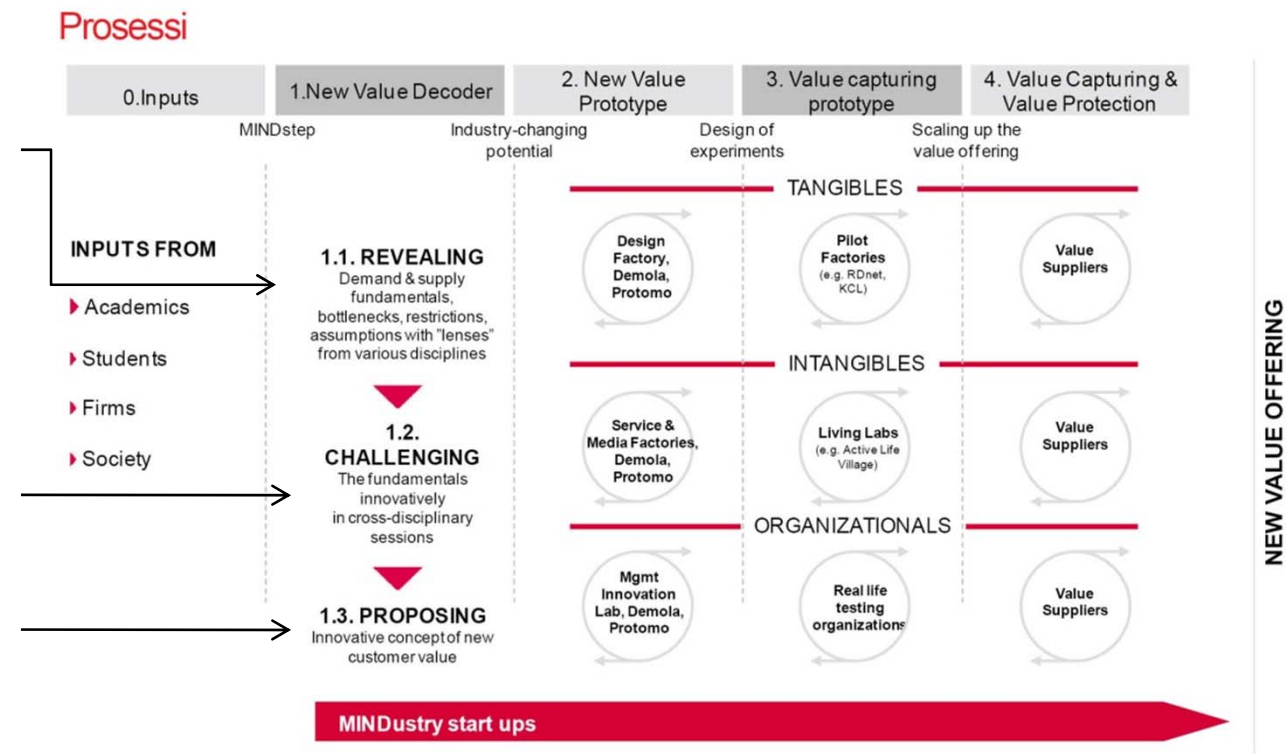
8.6.2009

Hahmotetaan ideaali käyttäjäkokemus onnellisen lapsen, onnellisen perheen, onnellisen palveluntarjoajan ja onnellisen kunnan/valtion näkökulmasta

Workshop 3

17.8.2009

Kehitetään ideoista konsepteja käytännön kokeilua varten

Workshopsarjan osallistujat

MINDstorming workshopin toteuttajat, MINDers:

- Anssi Tuulenmäki, Juha Ainoa, Lotta Hassi, Dan Rosenqvist, Anu Heikkilä (TKK, Decode)
- Esa Reilio (Benneter Oy),
- Tuuli Mattelmäki (Taik/ Service Factory) ja Johanna Nieminen (Taik)

SUBSTANSSI/ SISÄLTÖ ASIANTUNTIJAT, MINDIGGERS:

- Tuovi Allen, Tuomo Melin, Timo Hämäläinen, Ossi Kuittinen (Sitra Kuntaohjelma)
- Kim Siren (Päiväkoti Tenavat tj, eli yksityisen palveluntarjoajan näkökulma),
- Eeva Juntunen (KPMG Kunta Oy).
- Sole Askola-Vehviläinen (Vantaa päivähoitopalveluiden johtaja), Virpi Mattila (Espoo päivähoiton erityisasiantuntija), Varpu Ojala (päivähoidon asiantuntija Tapiola), Paula Somila (Kauniainen, päiväkodin johtaja), Titta Tossavainen (Espoon päivähoitopalveluiden johtaja)

MONITIEISYYDEN TUOJAT, MINDBUSTERS:

- Jussi Ekqvist (ostotoimintaspesialisti, isä), Tua Björklund (TKK, oppiminen, oppimisympäristöt), Henrik Aalto (yritysjuridiikka, isä), professori Kalevi Ekman (tuotekehitys, design factory), Mari Holopainen (TKK, service innovations), Andrea Botero (Taik, Media Lab), Sami Norovuori (HSE, liiketoiminta), Maria Ullner (University of Lapland, teollinen muotoilu, kasvatustieteet) Stefania Passera (Taik, graafinen suunnittelu), Reetta Maila (KTH, Tukholma, valaistussuunnittelu), Riku Nagasaki (Kyoto Institute of Technology, teollinen muotoilu). Meri-Maaria Eloranta (Design Factory, innovaatioympäristö), Anu Helkkula (Hanken, palveluinnovaatiot), Katharina Gylling (Innovaatiotutkija), Jan Holmström (Professori , professori Teemu Leinonen (Media Lab), Markku Salimäki (IDBM), professori Olli Dahl (TKK, prosessit), Maija Itkonen (äiti, yrittäjä, innovaatioaktivisti)

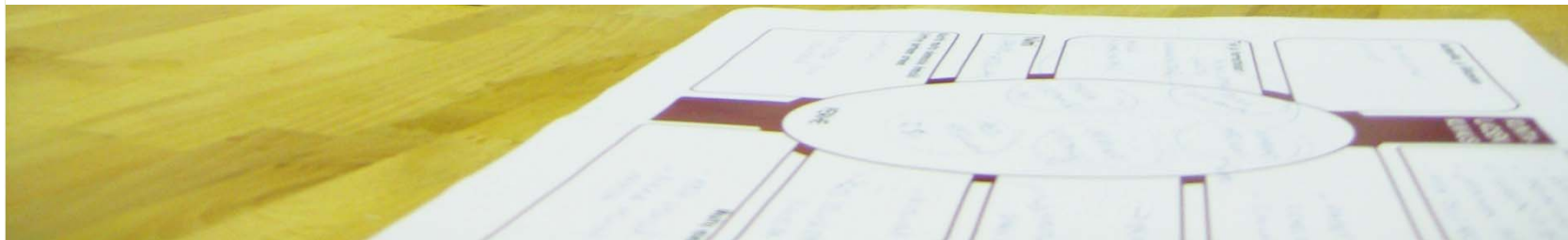

2. Workshop 1: prosessi ja tulokset

Tavoitteiden määrittely

Geneerinen kulutusputki

Päivähoidon kulutusputki

Päivän ohjelma

08:30	Aamukahvit
9.00	Aloitus: Tervetuloa, MINDismin esittely ja alustus
9.15	Tavoitteen määrittely: mitä päivähoidolle pitäisi/voitaisiin tehdä ja miksi. Purku.
10:15	Esimerkkikuntalaisten kuvaaminen
10:30	Kuvataan palvelupolku kuntalaisen kannalta.
11:30	Ruokailu Design Factorylla
12:00	Palvelupolku kuntapuolen/ palveluntarjoajan kannalta
13.00	Ryhmätyön yhteenveto: miten kuntalaisen ja palveluntarjoajan polut kohtaavat?
14:00	Kahvi
14:15	Innovaatioesimerkkejä
14.45	Ovatko alun tavoitteet edelleen voimassa? Jotain uutta, tarkennuksia?
15:00	Mitä ideoita päivän aikana on tullut mieleen, kerätään ekat ajatukset pois.
15:45 -16:00	Yhteenveto, palaute

Workshopin output: Lähtötilanteen kuvaus, tavoite löydetty, ensimmäiset idea-aihiot kerätty

"Organisaatiolla on mahdollisuus differoitua ja luoda uutta arvoa asiakkaalleen kaikissa tilanteissa, joissa se on yhteydessä asiakkaaseen."

Tavoitteiden määrittely

Yleensä tekemisessä auttaa jos tietää mitä tavoittelee. Kaikki workshoposallistujat saivat tilaisuuden kertoa omasta näkökulmastaan miksi lasten päivähoitoa pitää innovoida ja mitä haasteita erityisesti pitää yrittää ”taklata”. Ryhmien työskentelyn tuloksena koko workshopisarjan tavoitteeksi muodostui *onnellinen lapsi*. Pohdinnoissa kävi kuitenkin ilmi, että tämän tavoitteen saavuttamiseen vaikuttaa välittömästi lapsen päivähoidon sidosryhmät, eli muu perhe, päivähoidon palveluntarjoaja sekä kunta, joka viime kädessä vastaa päivähoidon tarjonnasta yhteiskunnassa. Sidosryhmätarkastelun jälkeen lopulliseksi tavoitteeksi asetettiin *onnellinen lapsi, onnellinen perhe, onnellinen palveluntarjoaja ja onnellinen kunta*.

Viereisessä kuviossa on ryhmitelty tavoitteita ja niiden välisiä linkejä. Tätä kuviota käytetään seuraavan workshoppäivän ideointiteemojen valinnassa.

Kulutusputki — kohti päivähoidon kulutuskokemusta

Olipa kyse Karibian risteilystä, ravintolaillasta, asunnon tai maidon ostosta, yliopistokoulutuksesta tai lasten päivähoidosta, niin asiakkaan kokemus on aina olennainen asia ymmärtää, kun tavoitteena on innovoida systeemiä paremmaksi.

Esittelimme aluksi geneerisen kulutusputken (ks. alla), jonka pohjalta olimme rakentaneet ennakkohaastatteluiden ja omien kokemustemme pohjalta valmiiksi lasten päivähoidon kulutuskokemuksen "raakaversioksi". Tätä raakaversiota täydennettiin sekä asiakkaan suunnalta katsottuna että palveluntarjoajan suunnasta katsottuna (seuraavien sivujen kuvat).

"Kulutusputki kuvaa asiakkaan koko kokemuksen tavaran tai palvelun kanssa."

Kuva: Esimerkki geneerisestä kulutusputkesta

Päivähoidon Kulutusputki: *kunnan näkökulma*

tapahtuma	Kunta saa tiedon kun lapsi syntyy. Laki määrää että päivähoitoa on järjestettävä. Asetus antaa ohjeet ja rajat	Hakemus tulisi olla kunnalla täytettynä viimeistään 4 kk ennen toivottua alkamispäivää Hakemuksen voi täyttää ja lähettää netissä tai paperitse postin kautta.	Virkamies päättää valinta kokouksessa mihin päiväkotiin lapsi sijoitetaan. Kokouksen aikana käydään läpi 100-200 hakemusta Vanhempien toivomukset (kriteerit) huomioidaan valinnassa. Valintaan vaikuttaa mm. sisaruussuhteet, erityistarpeet, muut sosiaaliset syyt. Suurin haku huhtikuussa	Perheelle ilmoitetaan päivähoitopaikka ja kysellään mikäli paikka otetaan vastaan. (Varovaisuus virkamiehen kannalta). Aina perhettä ei tavoiteta	Varhaiskasvatuksen sisällöllinen kehittäminen. Ryhmäkokojen määrittäminen, suunnitelman muokkaus. Perhepäiväkodin viestintä. Aukiolo Reissut ym.	Järjestelmällinen yhteistyö perheen kanssa sisältäen: - dialogi päivittäin - asiakastytyväisyyskyselyt - kehityskeskustelut - vanheimpainillat Omahoitajuus, erityisosaajien tuki	Ohjaus ja toteutus Palvelun joustavuus Benchmarking päiväkotien välillä
haasteet	Yhä vähemmän lapsia hoidetaan kotona minkä johdosta paine kunnan päiväkoteihin kasvamassa. Tarpeen ennakointi on vaikeaa	Kunnan on pakko järjestää päivähoitoa kahdessa viikossa ja joissakin tapauksessa seuraavaksi päiväksi. Puhelin neuvonta, tuottaa paljon töitä. Neuvontaa annetaan myös päiväkodeissa	Jokainen case selvitettävä huolella, aiheuttaa paljon työtä	Mikäli paikka otetaan vastaan on kunnan tehtävä varata paikka (tarpeeksi henkilökuntaa, ruokaa ym.) Paikan varaaminen on kustannus kunnalle	Tilan puute, vääränlaiset tilat. Koulutetun (pätevän) henkilökunnan löytäminen. Henkilökunnan määrä suhteutettava ryhmäkokoön	Ylisuuret ryhmät	
tunnetila		Huolestuneet vanhemmat ottavat yhteyttä	Paine oikeudenmukaisuuteen.	Tässä vaiheessa paljon yhteydenottoja pettyneiltä vanhemmilta jotka eivät saaneet toivottua päivähoitopaikkaa.	Stressavaa löytää päteviä päivähoitajia. Ruuhkaat stressavat mukava ja pidetty päivähoitaja ei välttämättä "pätevä"	Vastuu esim. hometaloista huolettaa	
työmäärä	+	+++	+++++	+++++	++++	++	++
€		€	€	€€€	€€€€	€	
ideat	Yhteistyö kaupunkisuunnitteluun	Nettiarvostelu			Maksu peritään mikäli paikka otetaan vastaan		Todelliset päivähoito kustannukset eriteltyinä
	Need	Search	Select	Recieve	Install	Use	Pay

Kuva: Päivähoidon kulutusputki – kunnan näkökulma

Päivähoidon Kulutusputki: *perheen näkökulma*

	Need	Search	Select	Recieve	Install	Use	Pay
tapahtuma	Ensimmäiset ajatukset päivähoitosta mahdollisesti jo ennen kun perhettä ollaan perustanassa. Viimeistään 6 kk ennen hoitoon menoa. Äkilliseen päivähoiton tarpeeseen vaikuttaa mm: työtajoukset äidille/isälle, muutto, anoppi ei jaksa hoitaa Erillistarve:kieli, uskonto oppimisulma	Tietoa etsitään ja kysytään: * neuvolasta * sukulaisilta * tuttavilta * hiekkalaatikolta * lehdistä * infotilaisuudet * netistä, (keskustelupalstoilta) * paikan päältä * puhelimitse	Vaihtoehtoja 3 kpl kunnalla ~ 3 kpl yksityisellä. Valintaan vaikuttaa: * sijainti, (lähellä kotia, työmatkan varrella) * päiväkodin koko * henkilökunta * yleinen ilmapiiri ja miljöö * erityis päiväkodit (kieli, taide, ympäristö) * tarve (koko päivä, 4 päivää viikossa) Perheelle on tärkeää että lapsi pääsee toivottuun päivähoitoon koska: * perhe kuullut huonoja huhuja muista päiväkodeista * työmatka pitenis muutun huomattavasti * sisko on samassa päiväkodissa * ym. ym. ym.	Perheelle ilmoitetaan päivähoitopaikka 1kk ennen alkamispäivämäärää (aika voi vaihdella) Perhe miettii ottavatko hoitopaikan vastaan. Perheen ilmoitettava tästä. Mikäli paikkaa ei oteta vastaan, hakemus raukenee ja siirtyy viimeiseksi. 2 tai 3 vaihtoehtoon ollaan pettyneitä ja kokeillaan vielä voiko päätöstä mitenkään muuttaa.	Lapsi aloittaa sovittuna ajankohtana. Tapaaminen ennen kun hoito alkaa (omahoitaja) ~20-30% siirtävät tai lykkäävät varattua päivähoito paikkaa. Elämäntilanne muuttunut ja päivähoitopaikkaa halutaankin muuttaa. Perhe ei saa tarpeeksi tietoa (henkilökunnasta, kokonaisuudesta). Perhe ei saanut heidän 1 vaihtoehtoa mutta ovat varasijalla ja vaimiita muuttamaan päivähoitokotia kun paikka vapautuu. Perheen tilanne eiää	Pääosin onnellisia lapsia, vanhempia ja hoitajia. Vanhempien aikataulut erilaiset, hankala sopeuttaa yhteen. Erillaiset vuorovaikutukset, kemiat eivät toimi Lapsi ei sopeudu päivähoitoon.(lapsi kokee olevansa hylätty) Vanhemmat eivät soveudu päivähoitoon	Kunnan päiväkodeissa lasku tulee kotiin sen jälkeen kun lapsi on aloittanut päiväkodissa. Yksityisellä puolella päiväkodista lasku tulee kotiin sen jälkeen kun on ilmoittanut ottavansa päiväkotipaikan vastaan. Kelalta saa hakea tukea laskun maksamiseen.
haasteet	Kotona hoitamisen ja kunnan päivähoito vaihtoehdon välinen ero kasvamassa sillä yhä harvempi perhe hoitaa lapsiaan kotona. Tarhayhteisö pihalla häipymässä. Yhteiskunnan paine vanhempia kohtaan on voimistunut, uraa on jatkettava mahdollisimman nopeasti.	Perhe saa hajaantunutta tietoa	Ollaan varmuuden vuoksi vaimiita ottamaan kaikki konstit käyttöön jotta toivottuun päivähoitoon päästään	Lapsi ei pääsekään toivottuun päivähoitoon Päätös päivähoitopaikasta tulee myöhässä. Lian vähän tietoa			
tunnetila	Iloisuus, positiivisesti jännittynyt tilanne	Positiivinen jännitys muuttuomassa huoleksi	Epävarmuus, huolestuneisuus,	Pettynyisyyttä koska haluttua paikkaa ei saatu, epäoikeudenmukaisuutta, vihaa, mustasukkaisuutta	Syylisyyden tunne (lapsi jätetään päivähoitoon niin nuorena).	Pääosin tyytyväisyys	
työmäärä	++	+++++	++++	+	+	+	+
€						€	€
ideat	Tarpeiden kuuntelu ja vastaaminen.	Nettiarvostelu,	Mitkä ovat kansalaisen vaikutusmahdollisuudet, kaivataan läpinäkyvyyttä	Päätöksentekoon kaivataan läpinäkyvyyttä ja avoimuutta. Tietoa miten hakemus etenee	Pehmeä lasku aloittaa päiväkodissa (vanhempi tutustuttaa, lyhyempää päivää)	Ideoinnin hidasteena tiukat normit estää esim. vierailut vanhempien työpaikoilla	Ruokaa myös mukaan kotiin. Vaatteiden vaihtomahdollisuus kun lapsi kasvaa

Kuva: Päivähoidon kulutusputki – perheen näkökulma

3. Workshop 2: prosessi ja tulokset

Ideaalit kulutusputket

Kolme näkökulmaa ja niiden haasteet

Päivän ohjelma

08:30	Aamukahvit
09:00	Aloitus <ul style="list-style-type: none">- viime kerran kertaus- reissuvihkojen läpikäynti- päivän alustus, neljä tavoitetta:<ol style="list-style-type: none">1)Onnellinen lapsi2)Onnellinen perhe3)Onnellinen palveluntarjoaja4)Onnellinen kunta/ valtio
09:45	Luodaan ideaali kulutusputki jokaiseen neljään tavoitteeseen
11:15	Tulosten purkaminen
12:00	Ruokailu Design Factorylla
12:45	"I like, I wish", eli mistä kulutusputken ominaisuuksista pidettiin, mitkä eivät toimisi: reunaehdot
13:45	Yhteenveto + kahvi
14:45	Lopetus, seuraava workshop, palaute

Workshopin output: päivähoidon keskeiset reunaehdot ja ratkaisuideat

Ideaalit kulutusputket

Ensimmäisen workshopin aikana selvitimme yhteiset tavoitteet ja kävimme läpi nykyisen päivähoiton kulutusputken. Havaitimme haasteita sekä lapsen että perheen näkökulmasta sekä kunnan ja palveluntarjoajan näkökulmasta.

Toisen workshop-päivän tavoitteena oli selvittää päivähoiton reunaehdot sekä luoda uusia ratkaisuehdotuksia. Jotta emme olisi keskittyneet ainoastaan ongelmien etsiskelyyn ja pohdintaan vaan pääsisimme luomaan uusia ideoita, hahmotimme ideaalin kulutusputken kunkin kohderyhmän näkökulmasta. Jaoimme ryhmät tavoitteiden mukaan: Onnellinen lapsi, Onnellinen perhe, Onnellinen palveluntarjoaja, Onnellinen Kunta. Kukin ryhmä loi idealit ratkaisut heidän näkökulmastaan kulutusputken eri vaiheisiin. Ratkaisut käytiin yhdessä läpi, jolloin muut osallistujat pääsivät kertoman mistä pidettiin ja mitkä ideat eivät toimisi.

Seuraavilla sivuilla kuvaukset ideaaleista kulutusputkista, neljästä eri näkökulmasta.

”I like... ,I wish...”

ONNELLINEN LAPSI

Ideat /ideaalia

	Need	Search	Select	Receive	Install	Use
	<ul style="list-style-type: none"> •1V. läheisyys, ruoka, uni = Onnellisuus •3V. Kiinnostuksen kohteet, Itsensä toteuttaminen, sosiaalisuus, läheisyys, ruoka, uni = Onnellisuus 	<ul style="list-style-type: none"> •Kuvaus lapsesta päivähoitohakemukseen . (kiinnostuksen kohteet ym.) •Neuvola yhteistyö •Lapsen ja perheen tapaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> •Perheelle tarjotaan (muutamia) vaihtoehtoja •Tutustumiskäynnit 		<ul style="list-style-type: none"> •Tutustumisjakso vanhempien kanssa, (tavittavan mittainen) •Päivärutiinit lapsen päivän pituuden mukaan •Ryhmän suunnittelu? 	<ul style="list-style-type: none"> •Ajan, paikan, suunnitelman joustaminen •Tomintavälineet vapaasti saatavilla •Rytmit ja rutiinit. •Balanssi (valinnan varaa / ohjattua toimintaa) •Mahdollisuus ystävän valintaan lukuisista ystäväistä •Päivä vaikeat kohdat -> näissä apua <ul style="list-style-type: none"> •Ruokailu •Epäonnistumiset •Ristiriitatilanteet •Huolet •”huono päivä” •Pelot
	<p>Miten systeemi voisi tukea lapsen toiveiden kuulamista</p> <p>Millainen on lapsen luonneja millaiset mahdolliset erityistarpeet lapsi tarvitsisi</p>	<p>Tavoitteena mahdollisimman paljon tiedonvaihtoa vanhempien ja palveluntarjoajaan välillä</p>	<p>Tavoitteena helpottaa perheen valintaa ja tarjota lapselle paras vaihtoehto</p>		<ul style="list-style-type: none"> •Tavoitteena oikea ryhmä lapselle, riittävästi vertaisia sekä riittävästi muita •Varhaiskasvatussuunnit elma (uni, lepo, oppi..kaikki) 	<ul style="list-style-type: none"> •Tavoitteena lapsen kiinnostuksen huomioiminen ja lapsen toiveiden näkyminen päivittäisessä toiminnassa •Tavoitteena pehmeät/ joustavat siirtymät. •Lapsen itsensä ylittäminen + ongelmanratkaisutaitojen kehittäminen -> kouluun meno. ”lapsi havainnointi” •Tavoitteena vanhempien osallistuminen lapsen päivään (Ei läpikulkuliikennettä?)
			<ul style="list-style-type: none"> •Jatkuva haku , epästabiili tilanne lapselle 		<ul style="list-style-type: none"> •Jatkuva ryhmentäydentäminen, epästabiili tilanne lapselle 	

huomioita

Haasteet

ONNELLINEN PERHE

Ideat /ideaalit

	Need	Search	Select	Receive	Install	Use	Pay
	<ul style="list-style-type: none"> •Vanhemmat ei koe huonoa omaatuntoa laittaessaan lapsen päivähoitoon •Lapsen yksilölliset tarpeet otetaan huomioon päiväkodissa 	<ul style="list-style-type: none"> •Helppo tiedonsaanti -Esitteitä -Web -Kontaktihlöt -Web/vast keskustelufoorumit 	<ul style="list-style-type: none"> •Varausjärjestelmä kuten hoitelleissa: -Kriteerit -Valokuvat -Arvot -Pedagogiikka -Hlökunta jne •Irtonumeromyynti •Nettivarausjärjestelmä, jossa päiväkotit ilmoittaa vapaiden huoneiden määrän seaaaliaikaisesti -Reksiteröityneet asiakkaat voivat ostaa esim. Yhden päivän 	<ul style="list-style-type: none"> •Tilausvahvistus heti asiakkaalle •Aikaisen varaajan edut Esim. Hinta määräytyy osittain ajoituksen mukaan vrt. Lentolippujen hinnoittelu 	<ul style="list-style-type: none"> •Testaus/koeajovaihe •Perhe ltekee päätöksen vasta testauksen jälkeen 	<ul style="list-style-type: none"> •Lapsi on osa onnellista perhettä •Päiväkoti on asiakaslähtöinen •Hlökunta pn pysyvää •Päiväkoti on sijoitettu hyvien yhteyksien päähän (parkkipaikkoja) • tavoiteena yhteisöllisyys: yhteinen aamiainen/lounas, grillijuhlat, talkoot, osallistaminen •Omahoitaja luo turvallisuutta •Vanhempien ja päiväkodin vuorovaikutus •"Kirpputori" päiväkodissa: vaihtokauppa, •Ruokaostokset valmiina päiväkodissa • ei aikarajoituksia •Päiväkoti tukee verkostoa 	<ul style="list-style-type: none"> •Maksu oman harkinnan mukaan •Kummilapsi mahdollisuus -eläkeläinen/vast. Voi auttaa lapsiperhettä ottamalla kummilapsen - maksaa päivähoitom, ostaa varusteita/vaatteita
	<ul style="list-style-type: none"> •Lapsen tarpeet yksilölliset (sosiaalisuus) •Tavoiteena huonon omantunnon helpottaminen •Merkittäviä asioita -Ennakointi ja muutosturva (asunto), Sijainti, maine,, -Sisarrukset/kaverit samaan päiväkotiin > yhteisö(naapurit/ystävät) voivat auttaa lapsen hoidossa 	<ul style="list-style-type: none"> •Monikanavaisuus on positiivista •Tietoa tulisi saada: -Hlökunnasta -Ryhmistä -Arkipäivän toiminnasta 	<ul style="list-style-type: none"> •Kodinomaisuus vs laitospaisuus •pedagogiikka selvästi avattuna 			<ul style="list-style-type: none"> •Asiakas lähtöisyyden korostaminen •Yhteistyö eri kunnallisten toimijoiden kanssa: päivähoito, vanhustenhoito, koulut, lukiot (tilat, keittiöt, kalusto, hlökunta) 	
	<ul style="list-style-type: none"> •Keskeinen haaste: miten huonoa omaatuntoa voidaan parantaa? •Mahdollisuus businekseen 		<ul style="list-style-type: none"> •Kun päiväkotit on täynnä sinne ei voi ottaa lapsia • mahdollisuus businekseen 			<ul style="list-style-type: none"> • kunnallisilla toimijoilla eri "isännät" > Sosiaalitoimi jne 	

huomioita

Haasteet

ONNELLINEN PALVELUNTARJOAJA

Ideat /ideaalia

huomioita

Haasteet

<ul style="list-style-type: none"> • Palvelutalo: vanhukset, iltapäiväkoulu ja lasten päivähoito saman katon alla. • Kiertävä neuvolantäti Ja hammaslääkäri • Mahdollisuus yhdistää kauppa ja lasten päivähoito • Ennakotietoa mihin suntaan ollaan menossa (hyvät kontakti ja verkostot) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tietoa asiakkaista mahdollisimman automaattisesti ja nopeasti. Esim. asiakasprofiilit (asiakkaat täyttäneet laajan kyselyn netissä) • Tietoa neuvolasta. • Nettipalvelin josta asiakas voi hakea tietoa ja verrata eri päiväkoteja, vähentäisi palveluntarjoajan työtä. Asiakkaat näkisivät myös kuinka paljon vapaita paikkoja on jäljellä 	<ul style="list-style-type: none"> • Koneellinen / automaattinen valintaprosessi. Kone ehdottaisi mutta varsinainen valinnan tekisi ihminen, vaalikone • Kiinteistöt olisivat ulkopuolisten omistamana, (aidompi kilpailu). Kiinteistöjä kehitettäisiin kumppanin kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hakemukset tulisivat mahdollisimman aikaisin ja automaattisesti • Asiakasprofiilit (tietoa mitä asiakkaat oikeasti haluavat ja mistä ovat valmiita maksamaan) • Mahdollisuus tarjota eri tuote eri käyttäjille (peruspalvelu, exclusivepalvelu) • Varausmaksu 	<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollisuus ylittää kunnan rajat • Hinta nousisi mikäli ilmoitat myöhässä että lapsesi ei tulekaan hoitoon. (lennon varaus) • Eri palveluista voisi pyytää eri hintaa (esim. jos haluat hakea lapsesi myöhemmin hinta nousisi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Laatustandardit otettaisiin käyttöön. 	<p>Tuet poistettaisiin jotta Lisähenkilökunnan palkaaminen helpottuisi. (yksityinen palveluntarjoaja)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Toiveena vaikutusmahdollisuus kaupunki suunnitteluun. • Toiveena olla mukana kehittämässä palvelua, puhtaalta pöydältä 	<p>Toiveena helpottaa asiakkaan prosessia mm. markkinoinnin avulla</p> <p>Mahdollisuus kehittää uniikki tuote</p> <p>Asiakkaiden tarpeiden tunteminen ajoissa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MARKKINAT EIVÄT TOIMI!!! • Tavoitteena aito kilpailu joka kehittäisi toimintaa niin että huonot karsiutuisivat pois ja hyvät kehittyisivät. 	<ul style="list-style-type: none"> • Toiveena mahdollisimman paljon hakijoita jotta päiväkoti voisi valita asiakkaansa (räätälöidä ryhmät ja hinnat) • Läpinäkyvyyttä valintaprosessiin 	<ul style="list-style-type: none"> • Ennustettavuus ja joustavuus • Hinnat olisivat mahdollisimman läpinäkyvät. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tavoitteena paras tuote/ palvelu: <ul style="list-style-type: none"> * Benchmarkaus * Auditointi * Asiakastyytyväisyyden mittaaminen • Tavoitteena alan pahaat työntekijät • Tavoitteena olisi että vaihtuvuus olisi mahdollisimman pieni (henkilökunta, ryhmät) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tavoitteena parempi kate ja tyytyväinen henkilökunta
<p>Väljemmät reunaehdot laatuvaatimuksista tinkimättä</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Koneellinen valintaprosessi hankala sillä vaikea luoda tasaarvoiset, kaiken huomioon ottavat mittarit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohjoismaiden tasa-arvo ajattelu ei välttämättä hyväksyisi exclusive palvelua 	<ul style="list-style-type: none"> • Sääntely ja tuet estävä että räätälöityä palveluja voisi tarjota. Kilpailu ei aito 	<ul style="list-style-type: none"> • Työ-/ palkka-ehdot, eivät ole tarpeeksi joustavat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sääntely ja tuet estävä että räätälöityä palveluja voisi tarjota. Kilpailu ei aito
Need	Search	Select	Receive	Install	Use	Pay ²¹

ONNELLINEN VALTIO/KUNTA (1/2)

Ideaali

<ul style="list-style-type: none"> Koska tämä on n 4+ vuotiaille, voidaan infota ja ennakoida etukäteen 	<ul style="list-style-type: none"> Uusi tapa/”ilmoittautuminen” 	<ul style="list-style-type: none"> Kokeiluun pitää haluta/ilmoittautua, sitoutuminen joihinkin toimintatapoihin/vastuu Media ja hiekkalaa-tikkoparlamentti 	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöaste hyvä kun ”hang around” jäsenet täyttävät tyhjät paikat 	<ul style="list-style-type: none"> teema/painotus: luonto, urheilu...vastaa perheen arvoja tilaongelma poistuu lisäänsio kun tilaa voi myydä eri tarpeisiin 	<ul style="list-style-type: none"> Nopea jousto ja valinta (tyhjät paikat netissä) dialogi perhe voimaantuu kun partioaitan myyjä ideoi eri käyttötapoja Ei homeongelmaa! Seuranta & reflektointi lopuksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Perhe voi osallistua (kuljetus) tai tarjota esim. Välineitä kuka sponsoroi kokeilun (Sitra?) ja markkinoi. Auktoriteetti, perheelle hyöty mukaantulosta, esim. Haltin testihaalareita perheelle koekäyttöön, ei rahaa vaan arvoa/osallistuvaa Kuljetukset: ulkoinen sponsori
--	--	--	---	--	---	---

Haasteet

<ul style="list-style-type: none"> Miten toimii alle 3- vuotiaille? 		<ul style="list-style-type: none"> Päivähoitoasetus: hyvinvointiriski, jos ryhmäkoko ylittyy; tehottomuus, jos on vajaa kuormitus; ennakoilmoittautumine n + korvaus vaikka ei käytetä. 		<ul style="list-style-type: none"> Työsuojelu Henkilökunnan ”partiolaisuusindexi”? Vakuutukset/vastuut Oikea vaatetus/ perheen valmiudet varustaa ulkoiluun 	<ul style="list-style-type: none"> Hygienia Matka ulkotilaan Huoltotoiminto (armeija?) Räätälöity bussi (kunnan bussisto?) Kriittiset sääolosuhteet (palloilu/uimahallit 	<ul style="list-style-type: none"> Ei määrärahamomenttia (vs. tilankäyttö/sekäkäyttö)
--	--	--	--	---	---	--

varatilana + henkilökunnalla oltava erityisosaamisia + tiedotus vanhemmille jos suunnitelmat muuttuvat)

- Varahoito poikkeus- ja sairaustilanteissa
- Logistiikkahaaste: reitin mukauttaminen kun lapset ja kohteet vaihtuu. Bussissaoloaika? Asiakaskunnan hallinnointi kun tilanteet muuttuu.
- Standardireitit, tarkat pelisäännöt, kohteet lähellä ja/tai päiväkodin kautta, julkinen liikenne yksi keino.
- Lapsi-hoitaja-suhteen pysyvyys. Pysyvä ”tukihenkilö” (=hoitaja), tarve tietää, missä ja kenen kanssa lapsi on.
- Fyysiset rajoitteet: matkapahoinvointi, allergia, oudot/uudet ympäristöt
- Hoitaja: onko henkilökunta onnellinen: muuttuva paikka, kontakti lapseen ei pysy, ei nähdä kasvua, kehitystä, työn tulosta.
- Jos täysin muuttuva henkilö/paikka/lapset kiinnitettävä jokin (esim. hoitaja) on tehtävä rutiinit, ja perehdyttää ennen mukana ollut lapsi
- Nykyisin retkipäivä on aika väsyttävä: ei ole prosessia, ei ole rutiinia, riehaantuminen
- Säästö? Saavutetaanko aidosti enemmän hyötyä kuin nykymallilla?

Need	Search	Select	Receive	Install	Use	Pay
-------------	---------------	---------------	----------------	----------------	------------	------------

- “tuntipankki”, joustava osa-aikaisuus (+maksu) ja lapsi yhteisön osana
- uusi työtehtävä, vaihtoehto
- Ennalta suunnitellut, monipuoliset vaihtoehdot, jotka tyydyttävät asiakkaan yllättävissäkin tilanteissa

Muutosvastarinta

- Epäpolitisoituminen

- Rajatut kokeilut, raamit: raha, aikajänne, henkilömäärä
- Minimoidaan riskit/ongelmat (ensimmäinen kokeilu kesällä)
- Positiivinen julkisuus

Kunnan onni

- Vapaaehtoisten osallistuminen
- Tilojen ongelmat vaihtuvat monipuoliseen tilankäyttöön
- Työkalupakki laajenee
- Hoitoaikojen kirjo laajenee (“tuntipankki” joka summataan kuun lopuksi), maksu vs. kustannus?
- Terve kuntalainen

Kokeilun mahdollistajat

- Vanhemmat apuna
- Avoin luontopäiväkoti, myös ei kirjoillaolevat
- Puolustusvoimat
- Kansanterveys
- Omaehtoinen leikki
- tilojen tehokkaampi käyttö (henkilökunnan jouston määrä (tyyppi)
- Osa-aikaisuus voisi olla “ulkona” hillopurkista (=stabiili päiväkotiympäristö)
- kansanterveys
- töhrinäenergia väsyttään
- Vilkkaat lapsetkin pärjää ja ego kehittyy
- terve lapsi ja terve ego → muut kunnan kustannukset säästyy

Kolme näkökulmaa ja niiden haasteet

Kahdessa ensimmäisessä workshopissa rakennettujen kulutusputkien yhteydessä kävi ilmeiseksi, että lastenhoidon kulutusputkissa kohtaavat kolme tai neljä (ryhmittelystä riippuen) eri näkökulmaa. Kulutusputkia voidaan tarkastella lapsen, perheen ja kunnan/palveluntarjoajan näkökulmasta. Tämä jako oli lähtökohtana workshop-sarjan seuraavassa osassa, jossa esille tullessiin haasteisiin kehitettiin ratkaisuja. Jotkut esille nousseista haasteista liittyivät vain yhteen näkökulmaan, mutta useat niistä koskettivat kahta tai jopa kaikkia näkökulmia. Etenkin ideaalien kulutusputkien kehityksen yhteydessä esille tulleet ratkaisut eivät ratkaisseet vain yhden näkökulman ongelmaa, vaan niistä olisi hyötyä myös muille näkökulmille.

Lapsen tarpeet ja niiden mukanaan tuomat haasteet

Lapsen tarpeita käsiteltäessä esiin nousi useita haasteita. Ensinnäkin tulee muistaa, että jokainen lapsi on yksilöllinen ja heillä on erilaisia ominaisuuksia ja tarpeita. Niiden ymmärtäminen ja huomioiminen lapsen päivähoitoa suunnitellessa on tärkeää lapsen onnellisuuden kannalta. Lisäksi päivähoitoon siirtyminen on iso muutos lapsen elämässä ja jokaista lasta tulee auttaa hänelle sopivalla tavalla sopeutumaan uuteen tilanteeseen. Erityisesti pääkaupunkiseudulla monikulttuurisuus nousi yhdeksi olennaiseksi haasteeksi. Monissa päiväkodeissa on lapsia, jotka eivät osaa suomea ja heidän kulttuurinsa poikkeaa merkittävästi valtakulttuurista.

***“Muumeilla saa leikkiä vain torstaisin.
Siinä on asiakaslähtöisyys huipussaan.”***

Kolme näkökulmaa ja niiden haasteet

Perheen haasteet

Perheen kohdalle yhdeksi suureksi haasteeksi nousi päivähoitopaikan hakemisen ja valinnan vaikeus. Workshopeissa todettiin, että tietoa hoitopaikoista ei ole riittävästi ja sen hakeminen vaatii vanhemmilta aktiivisuutta ja sinnikkyyttä. Yhdeksi tärkeimmistä tiedotuskanavista nousi ”hiekkalaatikkoparlamentti”, jossa vanhemmat vertailevat kokemuksiaan eri päivähoitomuodoista. Ryhmissä oltiin vakuuttuneita, että tietoa kyllä löytyy, mutta se on pirstaloitunut eri toimijoiden kesken.

Itse hakuprosessissa todettiin myös olevan parantamisen varaa. Nykyinen järjestelmä perustuu siihen, että päivähoiton ammattilaiset tekevät päivähoitopäätöksen omassa organisaatiossaan ja vanhemmille jää vain päätöksen odottaminen. Prosessista puuttuu läpinäkyvyys sekä dialogi toimijoiden välillä.

Lisäksi palvelun jäykkyys koettiin haastavaksi. Vaikka perhe voi määritellä mille aikavälille hoitoa haetaan, muutokset tähän rutiiniin ovat hankalia ja osin mahdottomia.

Yksi keskeinen pienten lasten vanhempia koskettava haaste on jatkuva aika- ja joskus myös rahapula. Työpäivän jälkeen vanhemmilla on kiire hakemaan lapsia, ostoksille, kotiin ruoanlaittoon ja mahdollisesti myös erilaisiin harrastuksiin. Tämän kaiken yhteensovittaminen jäykän hoitoaikataulun kanssa on vähintäänkin hankalaa. Samanaikaisesti lapset tarvitsevat myös paljon erilaisia välineitä. He kasvavat nopeasti ulos vaatteistaan ja harrastevälineistään.

“Hiekkalaatikkoparlamentti tuntee systeemin. Siellä liikkuu tieto.”

Kolme näkökulmaa ja niiden haasteet

Kunnan ja palveluntarjoajan haasteet

Keskustellessamme kunnan ja palveluntarjoajan haasteista kävi ilmi, että lasten päivähoitoa säädellään melko tiukasti lailla ja asetuksilla. Lastenpäivähoito täytyy pystyä hoitamaan nopealla aikataululla ja siihen kuuluu lakisääteinen takuu siitä, kuinka nopeasti päivähoito on järjestettävä. Takuu on tällä hetkellä 1 kk hakemuksen jättämisestä, mutta käytännössä hoitopaikka pitää järjestää muutaman päivän sisällä, joskus jopa nopeammin. Koska jokainen päivähoitohakemus on selvitettävä huolella ja yksilöllisesti, se aiheuttaa paljon työtä.

Samaan aikaan yhä vähemmän lapsia hoidetaan kotona, minkä johdosta paine kunnan päiväkoteihin kasvamassa. Päivähoidon tarpeen ennakointi on vaikeaa. Eri alueilla on erilaiset lapsimäärät ja jakauma on epätasainen ja se muuttuu vuosien kuluessa. Päiväkodit puolestaan on perustettu tietyn ajan tarpeen mukaan. Järjestelmä on hitaahko ja kankeahko, kun kyseessä on uuden päiväkodin perustaminen tai päiväkodin lopettaminen.

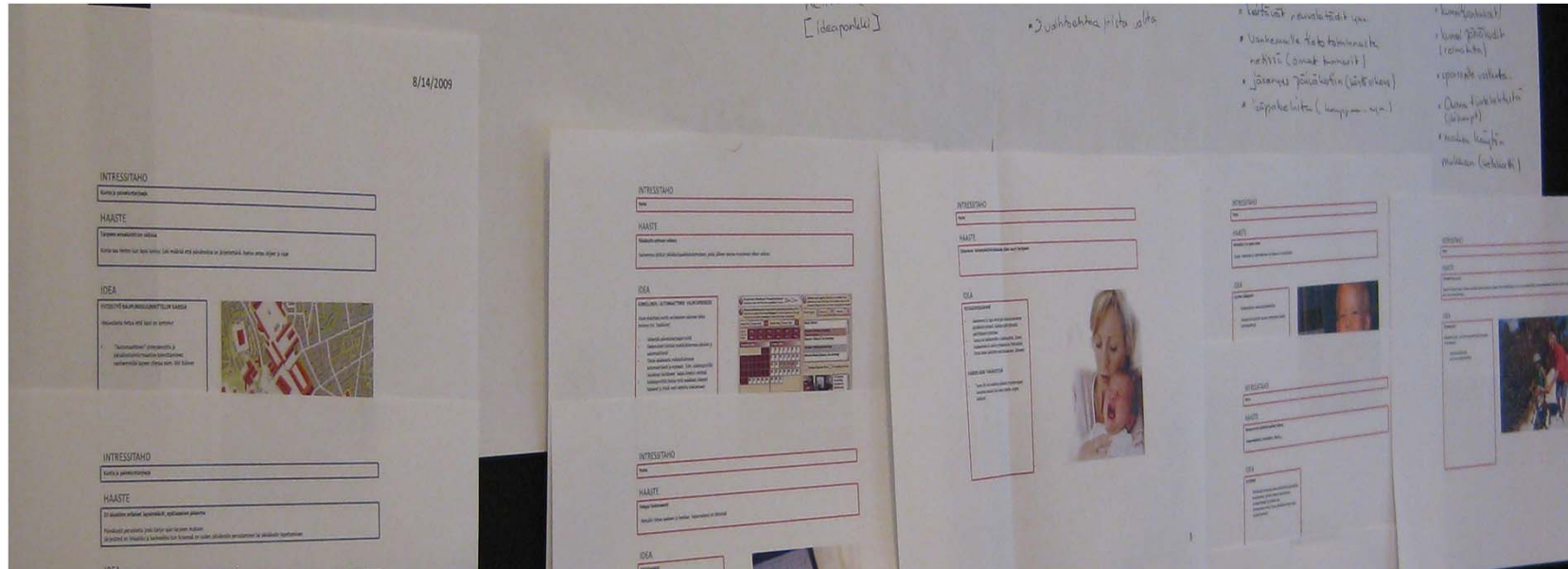
Kun lapsi on saanut päivähoitopaikan, haasteena ovat peruutukset. Ihmiset muuttavat alueelta toiselle ja päivähoitotarpeet muuttuvat muutoinkin joskus nopeasti. Kunnan vastuulla on varata tarpeeksi henkilökuntaa, ruokaa, ym. Näitä peruutuksia on erittäin vaikea ennakoida.

Palveluntarjoajan haaste on myös koulutetun (pätevän) henkilökunnan löytäminen sekä henkilöstökustannukset. Henkilökunnan määrä suhteutettava ryhmäkokoan ja henkilökunta on aina paikalla vaikka lapset eivät olisikaan.

Tilojen osalta haasteena koettiin tilojen ja ryhmien käyttöaste ja täyttöaste. Tilat ovat aina kalliita ja lähialueiden lapsimäärästä johtuen päiväkotien täyttöaste voi vaihdella. Samoin sairastumiset ja vanhempien lomat tms. vaikuttavat päiväkotien käyttöasteeseen. Tilat ovat harvoin oikeanlaisia, sillä ne eivät ole muuntojoustavia.

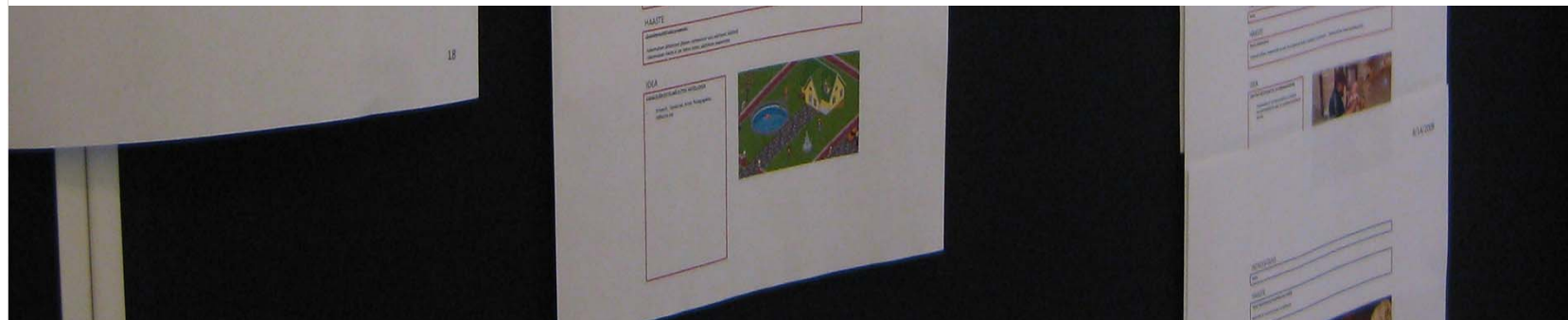
Lisäksi päiväkotien henkilökunta kokee haastavaksi järjestelmällisen yhteistyön perheen kanssa. Dialogin tulisi olla päivittäistä ja siihen kuuluu kehityskeskustelut, vanheimpainillat sekä erilaiset asiakastytyväisyyskyselyt.

“Eikö käyttämättäjättämisestä voisi sakottaa?”

4. Workshop 3: prosessi ja tulokset

Ideat konsepteiksi

Päivän ohjelma

- 9:00 Aamukahvit ja pikkusuolaista
- 09:30 Edellisten workshoppien muistojen verestäminen ideoita kertaamalla.
- 10:00 Uusien ideoiden synnyttäminen ja purku aikaisemman työn päälle ja muutaman uuden tulokulman pohjalta
- 12.00 Lounas Design Factoryllä
- 12:30 Valitsemme kaikista ideoista potentiaalisimmat, yhdistelemme ja poistamme
- 13:30 Valitut ideat tiivistetään muutamaksi konseptiksi: konsepteissa otetaan kantaa mm. kuinka ideoita voisi käytännössä nopeasti kokeilla.
- 14:15-14:30 Loppukeskustelu, kahvit ja makeaa tarjolla.

Workshopin output: Kiteytetyt konseptit ideatestausta varten

Ideat konseptiksi

Kolmannen workshopin alussa osallistujat jaettiin kolmeen eri ryhmään. Ryhmille jaettiin ideakortteja apuvälineiksi ideointiin. Ideakortteihin oli kerätty aikaisempien workshoppien aikana kerättyjä ideajyviä. Korteissa ilmeni: intressitaho, mihin haasteeseen idea vastaa, idea sekä muita huomioita (katso Liite 1).

Ensimmäinen ryhmä tarkasteli ideoita jotka keskittyivät kulutusputken alkupäähän. Toinen ryhmä puolestaan keskittyi ideoihin jotka koskivat kulutusputken loppupäätä. Kolmas ryhmä tarkasteli ideoita systeemitasolla. Ryhmien avuksi oli kehitelty ideointia avaavia haastekysymyksiä.

Vanhoja ideoita kehiteltiin edelleen ja uusia ideoita luotiin lisää. Ryhmät esittelivät tulokset, minkä jälkeen ideoita yhdisteltiin ja kehitettiin konseptiksi. Konseptit kuvattiin konseptikortteihin (katso Liite 2). Konseptia muokatessa vastattiin mm. kysymyksiin mitä, kenelle, miten: Mihin haasteeseen konsepti vastaa ja mitä ollaan tekemässä? Kenelle konsepti on tarkoitettu?

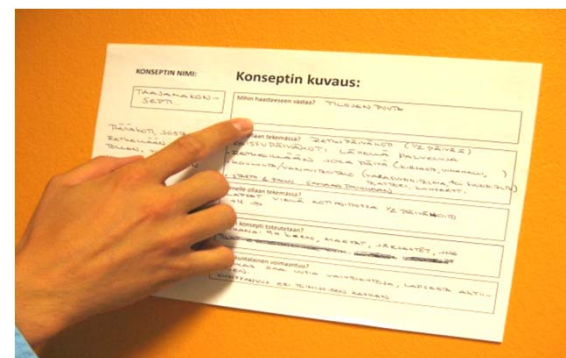
Ryhmien tehtävä oli kehittää ideoista toteutuskelpoisia konseptteja. Osallistujien tuli siis myös ottaa kantaa miten konseptin toteuttaminen tapahtuu ja mitä toimintoja itse konseptiin kuuluu.

Kuva: workshop apuvälineitä (ideakortit)

Kuva: workshop apuvälineitä (haastekysymykset)

Kuva: Konseptikortit

Kuivaharjoitus ennen ensimmäistä uimaharjoitusta - ajatusharjoitus idean konkreettisesta toteuttamisesta

Ideoiden konseptoinnilla pyrittiin muokkaamaan tavoite-lähtöiset ideat toteuttamis-lähtöisiksi konsepteiksi, eli madaltamaan kynnystä idean ensimmäiseen testaamiseen. MIND-prosessissa (s. 8) tämä tarkoittaa ensimmäisen ja toisen vaiheen välisen siirtymän suunnittelua.

Seuraavilla sivuilla esitellään syntyneet viisi konseptia: Päiväkodin Mummot ja Papat, Reissupäiväkoti, Päivähoitoon.net, Take Away ja Monikulttuurikumppanuus. Konseptit on kirjoitettu auki workshopissa tehtyjen konseptikorttien (katso Liite 2) ja fasilitaattoroiden muistiinpanojen pohjalta.

“Mitä jos tätä lähtisi kokeilemaan? Mitä me tehtäisiin ensin – käytännössä?”

5. Yhteenveto: Syntyneet konseptit

KONSEPTI 1

PÄIVÄKODIN MUMMOT JA PAPAT - Yhteiset monikäyttöiset tilat

MIHIN HAASTEISIIN VASTATAAN?

Päiväkotien haasteita ovat tilojen kustannukset ja käyttökelpoisuus kulloiseenkin tilanteeseen. Tilat ovat joustamattomia ja kalliita. Samoin päiväkotien sulkeminen tai uuden päiväkodin avaaminen on hidas ja kankea prosessi. Jo olemassa olevissa päiväkodeissa kuitenkin monenlaisia tiloja, jotka soveltuisivat myös muuhun kun päivähoidon tarpeisiin. Päiväkodeissa on tavallisesti keittiö varusteineen sekä erilaisia ruokailutiloja, jotka ovat vain päiväkodin käytössä. Samoin päiväkodin henkilökunta on paikalla aina kun päiväkotia on auki. Näitä olemassa olevia resursseja voidaan käyttää myös muuhun toimintaan.

Avainsanat : tilanpuute, tilojen joustamattomuus, tilojen hinta/ kustannukset, henkilökunnan määrä, täyttöasteen vaikea ennakointi, monikäyttöisyys, yhteistoiminta, uudenlainen kohtaaminen,

KENELLE OLLAAN TEKEMÄSSÄ?

Päiväkotilapset sekä kotona ja palvelutaloissa asuvat vanhuksat

MITEN TILOJEN MONIKÄYTTÖISYYTTÄ VOIDAAN LISÄTÄ?

Tilojen monikäyttöisyyttä voidaan lisätä avaamalla päiväkoteja myös muulle kunnan järjestämälle toiminnalle. Jo tällä hetkellä esimerkiksi Helsingissä on palvelu- ja virkistyskeskuksia. Ne tarjoavat monenlaista toimintaa ja tapahtumia eri puolilla kaupunkia. Keskuksissa on erilaisia käsityöpajoja, kursseja ja liikuntapalveluja. Monissa kaupungin ylläpitämissä keskuksissa on myös kahvila ja ateriapalveluja. Nämä palvelut ovat pääasiassa tarkoitettu vanhusväestölle. (<http://www.hel.fi/wps/portal/Sosiaalivirasto>)

Yhdistämällä järkevällä tavalla näitä palveluita ja tiloja voidaan saada aikaan kustannussäästöjen lisäksi myös uudenlaisia kohtauksia vanhusväestön ja päivähoidossa olevien lasten välillä. Tämän rakennettavan yhteistyön tulee kuitenkin olla joustavaa. Seniorit voivat osallistua päiväkodin toimintaan

KONSEPTI 1

PÄIVÄKODIN MUMMOT JA PAPAT - Yhteiset monikäyttöiset tilat

ulkoilemalla lasten kanssa, käymällä syömässä päiväkodin tiloissa tai vaikkapa pitämällä lapsille satuhetkiä päiväkodin tiloissa. Tämän kaiken tulee olla vapaaehtoisuuteen ja halukkuuteen perustuvaa. Tämän hetken ongelmana on näiden kahden palvelumuodon lähtökohtainen erottaminen toisistaan; palvelukeskukset ja päiväkodit ovat erillään toisistaan.

Lisäksi vanhukset voivat käyttää iltaisin päiväkodin tiloja omaan kerhotoimintaansa. Tiloja voisivat käyttää myös esimerkiksi asukasyhdistykset. Saman tapaista yhteistoimintaa on jo olemassa mm. koulujen ja urheiluseurojen välillä.

MITEN KONSEPTI TESTATAAN JA TOTEUTETAAN?

Ensivaiheessa konseptia voidaan testata pienimuotoisesti paikassa, jossa päiväkotiki ja palvelukeskus tms. ovat lähellä toisiaan. Tällöin palvelukeskuksen jo tuntevat asiakkaat voitaisiin pyytää poikkeuksellisesti esim. lounaalla/kahville päiväkodin tiloihin. "Päiväkodin ravintola" olisi osittain avoin lähistön kotona asuville vanhuksille.

Tulevaisuudessa, jos konsepti todistaa toimivuutensa, palvelukeskus tai jopa palvelutalo ja päiväkotiki voitaisiin sijoittaa saman katon alle.

MITEN KUNTALAINEN VOIMAANTUU?

Konsepti aikaansaa lasten ja vanhusten uudenlaisia kohtaamisia: "päiväkodin mummit ja papat"

KONSEPTI 2

REISSUPÄIVÄKOTI – Tilankäytön porrastaminen

MIHIN HAASTEISIIN KONSEPTI VASTAA?

Käyttökelpoisuuden lisäksi tiloja koskeva haaste on myös ajoittainen tilojen puute. Alueilla, joilla asuu paljon lapsiperheitä päiväkotikäisillä lapsineen, päiväkodit ovat usein tupaten täynnä. Tämä korkea täyttöaste voi kuitenkin vain väliaikaista, joten uuden päiväkodin perustaminen tai olemassa olevan päiväkodin laajentaminen ei välttämättä ole perusteltua. Kunnilla on kuitenkin paljon erilaisia yhteisin varoin ylläpidettyjä tiloja, joiden täyttöaste ei päivisin ole kovinkaan korkea. Näitä tiloja voidaan käyttää myös päiväkotilapsien retkikohteina.

Avainsanat : tilanpuute, vaihtoehto, aktiivisuus, ohjelmasta tiedottaminen

KENELLE OLLAAN TEKEMÄSSÄ?

Leikki-ikäisille päivähoidossa oleville lapsille (+4) ja lapsille ovat vielä osittain kotihoidossa

MITEN TILANPUUTETTA VOIDAAN HELPOTTAA?

Sen sijaan, että jokaisella ryhmällä on päiväkodissa oma tilansa, ryhmä jakaa leikkitilansa toisen ryhmän kanssa. Ryhmät ovat vuorotellen retkellä päiväkodin ulkopuolella. Yksi ryhmä on joka päivä jossain retkeilemässä. Retkikohteita ovat mm. erilaiset puistot, teatterit, konserttisalit, kirjastot, kunnantalot, liikuntahallit ja –paikat.

Retkipäivä koti alkaa ja päättyy aina samaan paikkaan esim. päiväkodin pihaan. Tämä on tärkeää etenkin, jos retkikohteeseen siirtyminen vaatii kuljetusta. Lähtökohtaisesti konsepti toimii parhaiten taajamissa, jossa erilaiset palvelut ovat lähekkäin.

Retkiohjelmien suunnitteluun voivat osallistua vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan lisäksi alueen urheiluseurat ja järjestöt. Retkiin voi liittyä eri urheilulajien kokeileminen tai esim. Paikalliseen partioon tutustuminen. Tällä tavoin seurat ja järjestöt voivat tutustuttaa lapset omaan toimintaansa jo päiväkotikäisissä.

KONSEPTI 2

REISSUPÄIVÄKOTI – Tilankäytön porrastaminen

Reissupäiväkodin retkelle voivat osallistua myös kotihoidossa olevat lapset vanhempiensa kanssa. Tämä vaatii helppoa ja lähes reaaliaikaista tiedotuskanavaa, jota kautta kotihoidossa olevien lasten vanhemmat voivat päättää, mille retkelle he haluavat osallistua. Kotihoidossa olevista lapsista vastaavat retkipäiväkodissa mukana olevat vanhemmat.

MITEN KONSEPTI TESTATAAN JA TOTEUTETAAN?

Konseptia voidaan testata ottamalla yhteyttä päiväkodin läheisyydessä toimiviin urheiluseuroihin ja järjestöihin. Tällaisia järjestöjä voivat olla esimerkiksi paikallinen 4h kerho ja martat. Retkikokeilut voidaan aloittaa jo olemassa olevilla päiväkotiryhmillä. Kotihoidossa olevien lasten ja heidän vanhempiensa mukaan saaminen vaatii uudenlaista tiedottamista. Ensi vaiheessa tiedotuskanavina voivat toimia läheisten leikkipuistojen puistotädit.

MITEN KUNTALAINEN VOIMAANTUU?

Järjestelyllä lisätään kotihoidossa olevien lapsien ja heidän vanhempiensa osallistumista päiväkotitoimintaan ja aikaansaadaan uusia kumppanuuksia eri toimijoiden kesken. Vanhemmat saavat uusia vaihtoehtoja valitessaan lapselle päivähoitopaikkaa. Erilaiset toimijat voivat tutustuttaa lapset ja mahdollisesti myös heidän vanhempansa erilaisiin harrastuksiin päivähoiton yhteydessä. Lapsista voi myös kasvaa aktiivisia kulttuurin kuluttajia jo leikki-ikäisinä.

KONSEPTI 3

Kuva: Hotels.com

PÄIVÄHOITON.NET - Nettiportaali ”lasten hoidon järjestely”

MIHIN HAASTEeseen VASTATAAN?

Tiedon ja prosessien läpinäkyvyyden puute aiheuttaa vanhemmille voimattomuuden tunnetta. Tunne omien vaikutusmahdollisuuksiensa rajallisuudesta tärkeiden päätösten edessä aiheuttaa turhautumista. Monet vanhemmat kokevat että he eivät tiedä tarpeeksi eri hoitovaihtoehdoista ja koska kyseessä on tärkeästä asiasta, joka vaikuttaa koko perheen elämään, halutaan asiasta tietoa.

Tänä päivänä vanhemmat hakevat tätä tietoa mm. naapureilta, tuttavilta, keskustelupalstoilta, netistä, soittamalla päiväkotiin, käymällä päiväkodeissa, jne. Ongelmaksi koetaan, että tietoa eri hoitovaihtoehdoista on saatavilla hyvin hajanaisesti, eikä yhtenäistä tiedonhankintakanavaa ole olemassa.

Avainsanat :

KENELLE OLLAAN TEKEMÄSSÄ?

Vanhemmat

MITEN TIEDONJAKOA JA PROSESSIEN LÄPINÄKYVYYTTÄ VOIDAAN PARANTAA?

Nettiportaalin tarkoitus on toimia tiedon keskittymänä, johon on kerätty kaikki lasten hoitoon liittyvät asiat, koko palveluketju, tiedonhausta aina koulun aloittamiseen. Tietoa löytyisi eri päivähoitovaihtoehdoista (kunnallinen päivähoito, yksityinen päivähoito, perhepäivähoito), näiden eroistaja mitä tulisi huomioida vaihtoehtoja miettiessä. Portaali tarjoaisi myös vastaukset yleisimpiin kysymyksiin ja pelkoihin. Perheen olisi myös mahdollista suorittaa vaalikoneen tyyppinen suositustesti, johon syötetään tietoja perheestä ja joka ehdottaa perheelle sopivinta päivähoitovaihtoehtoa.

Nettiportaali keräisi yhteen myös nykyään erillään olevat päivähoitopaikkojen nettisivut. Perhe voisi merkitä ohjelmaan asuinpaikkansa, jonka jälkeen ohjelma näyttäisi alueen lähimmät päivähoitokodit. Perheellä olisi mahdollisuus saada tietoa päiväkodin tiloista, esittelyt henkilökunnasta, nähdä päivärutiinit, ja tiedotukset toiminnasta.

KONSEPTI 3

Kuva: hoitopaikka.net

PÄIVÄHOITOON.NET - Nettiportaali ”lasten hoidon järjestely”

Kunkin päiväkodin kohdalla olisi tietoa tämänhetkisestä paikkatilanteesta (esim. v.35: 2 paikkaa vapaana, v.40: 10 paikkaa vapaana). Mikäli paikkoja olisi vielä jäljellä olisi aikaisella varaajalla mahdollisuus varata paikka päiväkodista. Vaikka paikkoja voisikin varata olisi päiväkodeilla oltava tietty kiintiö perheille jotka nopeasti tarvitsevat hoitopaikan ja joilla on painavat syyt saada tämä hoitopaikka.

Kyseinen varaus/hakemus olisi mahdollista tehdä nettiportalissa olevan ohjelman kautta. Ohjelmaan syötettäisiin kaikki mahdollinen tieto perheestä. Tämä tieto sisältäisi mm. 1,2,3 päiväkotivaltinnan, hoidon alkamispäivämäärän, tietoa lapsesta, allergiat, sisarukset, vanhempien työmatka, ym.). Kaikki lomakkeeseen tuleva tieto olisi mitattavissa jotta tietokone voisi tehdä arvion ja hyväksyä hakemuksen ilman jatkosäilytystä. Tietokone vertaisi hakemusta paikkatilanteeseen ja päättäisi mikä on hakemuksessa painoarvoltaan sellaista joka mahdollisesti asettaisi hakemuksen muiden edelle. Perheen ei tarvitsisi odottaa hakemuksen päätöstä vaan päätös tulisi heti kun hakemuksen on täyttyntä.

Mikäli perhe suostuu ottamaan vastaan koneen ehdottamaa päivähoitopaikka he voivat varata paikan. Varaus sitouttaisi päiväkotia ottamaan lapsen vastaan kyseisenä päivämääränä mutta sitouttaisi myös perhettä maksamaan mikäli peruttavat tai siirtävät varattua paikkaa. Kuntatyöntekijän työmäärä vähenisi sillä kaikkia hakemuksia ei täytyisi käydä läpi erikseen.

Nettiportalin kautta olisi myös linkit ulkopuolisille ekstrapalvelu toimijoille mm. keskustelufoorumit, urheiluseurat ym.

Avoimuuden kannalta tärkeänä koettiin myös päivähoitoon kustannusrakenteet olisivat esillä nettisivuilla. Tarkoituksena olisi että perhe ensisijaisesti aina kääntyisi nettiportalin ennen kun hakisi tietoa muista kanavista.

MITEN KONSEPTI TOTEUTETAAN?

Konsepti voitaisiin toteuttaa esimerkiksi opiskelijoiden toimesta opinnäytetyönä. Taitava nettisivujen tekijä voisi luoda nettisivut joiden toimivuutta voitaisiin testata esimerkiksi tietyllä Espoon alueella.

MITEN KUNTALAINEN VOIMAANTUU?

Avoimuuden lisääminen mahdollistaa paremmat vaikuttamismahdollisuudet

KONSEPTI 4

TAKE AWAY - Extrapalvelut resurssiniukkuuteen

MIHIN HAASTEISIIN VASTATAAN

Aika ja raha ovat usein niukkoja resursseja lapsiperheessä. Työpäivän jälkeen vanhemmat kiiruhtavat hakemaan lapsen hoidosta suunnatakseen ostoksille. Ruoan hankkiminen ja valmistaminen vie aikaa ja on vaivalloista. Tämä aika ja energia on pois perheen yhteisestä ajasta. Lisäksi menoja, kuten neuvolassa käynti, on vaikea sovittaa kesken työpäivän.

Lapsen tarpeet vaatteisiin tai esimerkiksi urheiluvarusteisiin muuttuvat vuosittain tai muutaman vuoden välein. Näihin vaatteisiin ja varusteisiin kuluu paljon rahaa ja jollei niille ole muita käyttäjiä, kuten esimerkiksi nuorempia sisarusia, ne jäävät vähälle käytölle. Tarvetta hyväkuntoisille, käytetyille varusteille kuitenkin on.

Avainsanat: aikapula, rahapula, yhteinen aika perheen kanssa, ruokapalvelut, vaihtokauppa, nettiportaali

KENELLE OLLAAN TEKEMÄSSÄ?

Vanhemmat, perhe

MITEN VANHEMPIEN AIKA JA RAHAPULAA VOIDAAN HELPOTTAA?

Extra-palveluita ovat päivähoitopaikan yhteydessä tarjottavat palvelut, joissa päivähoitopaikka ei ole palveluntuottajana. Päivähoitopaikka tai sen välitön läheisyys on logistisesti keskeisen sijainti vanhempien päivittäisellä kulkureitillä, jonka yhteyteen esimerkiksi ruoka-, apteekki tai pesulapalvelut voisi tuoda. Nämä päivähoitopaikan ”kyljessä” toimivat palvelut toimivat nouto- tai jättöpisteenomaisesti.

Päivähoitopaikka tuo yhteen samanlaisessa elämänvaiheessa olevia perheitä, joista on arvoa toisilleen. Perheet kohtaavat samanlaisia tarpeita ja tilanteita - hieman eri tahdissa. Tarjoamalla vanhemmille kätevän mahdollisuuden vaihtaa kokemuksiaan ja tietoaan keskenään sekä tarvikkeita, joista lapsi on jo ”kasvanut ulos”, voidaan helpottaa vanhempien henkistä ja taloudellista tilannetta. Päivähoitopaikka voisi tarjota tilaisuuden kaupankäynnille tai vaihtokaupalle vanhempien välillä. Vaihtoehtona on myös tarjota äitiyspakkauksen kaltaista

KONSEPTI 4

TAKE AWAY - Extrapalvelut resurssiniukkuuteen

”survival kit:iä”, jotka vanhemmat voivat panttia vastaan lainata vuodeksi. Tämä ”kit” sisältää esim. luistimet, kurahaalarit tai ko. ikäistä lasta kiinnostavia kirjoja, jne.

Vanhemmille voidaan vapauttaa lisää aikaa perheen kanssa vietettäväksi vähentämällä ostoksilla käyntiin ja ruoanvalmistamiseen kuluva aikaa. Ostokset voisi tilata päivähoitopaikanyhteydessä toimivaan noutopisteeseen, josta ne otetaan mukaan lapsen noutamisen yhteydessä. Sama pätee muihin rutiinomaisiin ostoksiin, kuten apteekki- ja pesulapalveluihin.

Ulkopuolisen palveluntarjoajien lisäksi myös päivähoitopaikka voi tarjota ruokapalveluita vanhemmille. Päivähoitopaikan oma keittiö voisi valmistaa *take-away* -aterioita, joita perheet voivat hankkia illallistarpeisiinsa ja poimia mukaansa noutaessaan lapsensa päivähoidosta.

MITEN KONSEPTI TOTEUTETAAN?

Päivähoitopaikan/kunnan ylläpitämällä internetsivuilla on avoin rajapinta, johon muut palvelun tarjoajat voivat liittyä. Extrapalveluiden tarjoajien ja vanhempien väliset sopimukset/suhteet eivät kuulu päivähoidosta vastaavalle taholle. Extrapalveluiden tarjoaja hakee ja tuo asiakkaan ostokset, pyykkit tai lääkkeet logistiikkapisteeseen. Palveluntarjoaja vastaa logistiikkapisteeseen välineistöstä ja turvallisuudesta/ luotettavuudesta.

Päivähoitopaikka/kunta voi tarjota alustan esim. päiväkodin vanhempainyhdistykselle internetsivuja tai foorumia varten. Internetsivuilla voi toimia myös vanhempien välinen ilmoittelu vaihtokauppana olevista varusteista

MITEN KUNTALAINEN VOIMAANTUU?

Vanhempien aikaa vapautuu perheen kanssa vietettäväksi

KONSEPTI 5

MONIKULTTUURIKUMPPANUUS – työkaluja kieli- ja kulttuurimuurien murtamiseen

MIHIN HAASTEISIIN KONSEPTI VASTAA?

Suomen ulkomaalaisista kulttuureista tulevien lasten määrä päivähoitossa on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina. Haasteeksi on muodostunut kommunikointi päivähoiton henkilökunnan ja toisesta kulttuurista tulevan lapsen sekä hänen vanhempiensa välillä. Kielimuuri on ensimmäinen haaste, mutta toisesta kulttuurista tulevalle perheelle Suomen päivähoiton tavat, kulttuuri ja toimintaprosessit voivat olla hämmentäviä, pelottavia tai jopa käsittämättömiä. Usein myös viranomaista kohtaa tunnetaan auktoriteettipelkoa.

Näistä syistä laadukkaana kasvatuskumppanuuden muodostuminen toisesta kulttuurista tulevan perheen ja päivähoiton henkilökunnan välille on vaikeaa, jollei jopa lähes mahdotonta.

Avainsanat: maahanmuuttajaperheet, monikulttuurisuus, kielimuuri, kulttuurimuuri

KENELLE OLLAAN TEKEMÄSSÄ?

Maahanmuuttajavanhemmat, päivähoitohenkilökunta

MITEN LUODAAN LAADUKAS MONIKULTTUURINEN KASVATUKUMPPANUUS?

Kieli- ja kulttuurimuuri pitää kyetä murtamaan. Sen murtamiseksi tarvitaan paremmat työkalut kuin pelkkä ”viittomakieli”. Myös maahanmuuttajien kokemasta auktoriteettipelosta pitää päästä eroon, jotta syntyy laadukas kasvatuskumppanuus vanhempien ja päivähoitohenkilökunnan välille. Työ vanhempien luottamuksen saavuttamiseksi pitää aloittaa heti ensimmäisestä kohtaamisesta. Heille kerrotaan miten toimia, miksi niin toimitaan ja mikä on toiminnan tavoite (lapsen hyvinvointi). Luottamuksellisesta suhteesta on apua myös niissä käytännön tilanteissa, joissa vanhemmat pelkäävät lapsen menettävän oman kulttuurinsa tuntemuksen.

KONSEPTI 5

MONIKULTTUURIKUMPPANUUS – työkaluja kieli- ja kulttuurimuurien murtamiseen

Maahanmuuttajavanhempien tutustuttamiseen paikalliseen kulttuuriin ja päiväkodin toimintamalleihin pitää varata riittävästi aikaa. Mikäli tämä vaihe hoidetaan hyvin, saavutetaan vanhempien luottamus ja aikaansaadaan ymmärrys suomalaisesta päivähoitokulttuurista, parannetaan koko perheen sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Lapsi on voimakas draiveri vanhemmille oppia suomalaisesta yhteiskunnasta.

Kommunikoinnin tueksi olisi hyvä olla kuvamateriaalia selittämässä paikallisia toimintamalleja ja auttamaan yli kielimuurin. Esimerkiksi video, joka selvittää miten tulee käyttäytyä käytännön tilanteissa ja miksi näin käyttäytytään olisi suuri apu päivähoitohenkilökunnalle luottamuksellisen suhteen luomisen pohjaksi. Videon tulee lähteä liikkeelle aivan käytännön asioista, kuten kellonajoista, jolloin lapsi tuodaan ja haetaan hoidosta.

MITEN KONSEPTI TOTEUTETAAN?

Tanskassa on kokeiltu menestyksekkäästi opetusvideota maahanmuuttajavanhemmille. Tämän kaltaisia videoita tulisi tehdä useampia, joissa esiintyjät ovat samasta kulttuurista kuin vanhemmat, joille videota näytetään. Saattaisi olla hyödyllistä, että videot tehtäisiin päiväkotikohtaisesti, jolloin päiväkodin omien käytäntöjen selventäminen olisi helpompaa. Pohjaksi kannattaisi tällöin tuottaa yleinen formaatti ja joitakin yhteisiä yleisiä ohjeita, joihin kukin päiväkoti voi pienellä ponnistuksella lisätä omat erityispiirteensä sekä videomateriaalia omasta päiväkotiympäristöstään.

MITEN KUNTALAINEN VOIMAANTUU?

Maahanmuuttajaperheen sopeutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan helpontuu ja nopeutuu

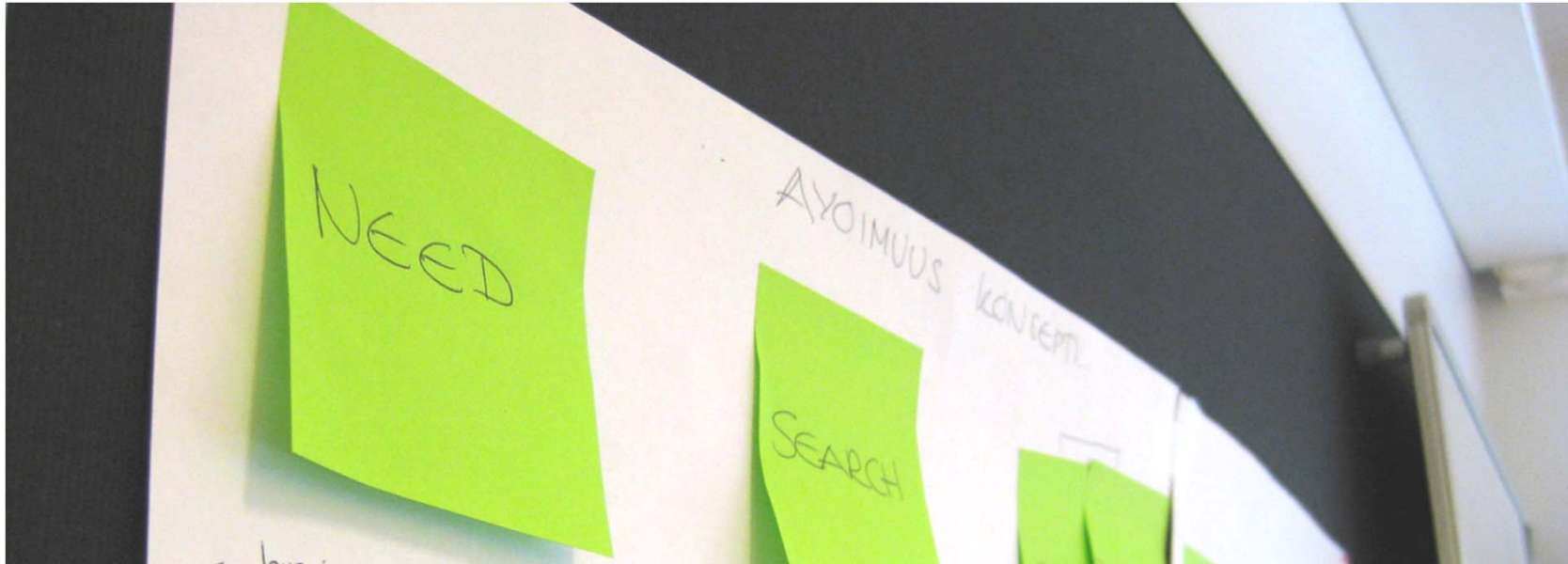
Kokeilu – mitä sitten?

Strategisen innovaation löytäminen on jo temppu sinänsä. Haastavinta on kuitenkin realisoida strateginen innovaatio. Tarvitaan sekä laadukas alkuidea että tuhansia realisointi-ideoita.

Jotta idea muuttuisi innovaatioksi tarvitaan paljon toteuttamisen taitoa eli prototyyppiä, kokeilua, toistoa, erehtymistä ja oppimista. Uimariksi ei voi tulla ilman että menee veteen, eikä innovaattoriksi ilman että kokeilee ideoitaan käytännössä. Mitä nopeammin teet pieniä virheitä, opit niistä ja parannat ideaa, sitä nopeammin menestyt.

Monet ideat pysähtyvät siihen, että hyppy ideasta kokeiluun on liian suuri. Tässä workshop-sarjassa esiin tulleet ideat ja kehitetyt konseptit ovat vasta ensimmäinen askel kehitettäessä suomalaista päivähoitojärjestelmää. Seuraava vaihe on valita testattavat konseptit tai niiden osat

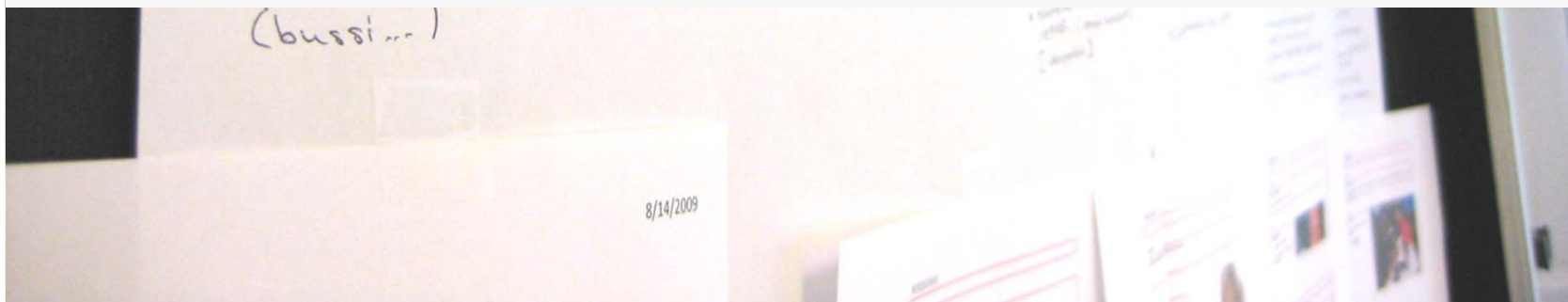
“Fail often to succeed sooner”

Liitteet

Liite 1. Kolmannen workshopin ideakortit

Liite 2. Konseptikuvaukset

Liite1: Kolmannen workshopin ideakortit

INTRESSITÄHO

LAPSI

HAASTE

ERILAISET PERUSTARPEET

- Lapsen tarpeisiin vastaaminen, jotta lapsi on onnellinen
- Eri ikäisillä lapsilla eri tarpeet:

1-vuotiailla Läheisyys + Ruoka + Uni = Onnellisuus, 3-vuotiailla Itsensä toteuttaminen + sosiaalisuus + läheisyys + ruoka + uni = Onnellisuus

IDEA

LAPSIKESKEINEN AJANLASKU

- Päiväruutiinit lapsen päivän kulun ja pituuden mukaan

MUUMIT ESIIN!

- Ajan, paikan, suunnitelman joustaminen
- Toimintavälineet vapaasti saatavilla

IDEAPANKKI

- Toimintaideoita tilanteisiin, joissa yllättäen saadaankin joustovaraa. Esim. tilanteet kun lapsia ei tulekaan niin montaa kuin suunnitelman mukaan piti tulla ja henkilökuntaa onkin enemmän kuin "tarvitaan" (tilanne usein heinäkuussa tämä).

BEST PRACTICES –PANKKI

- Hyviksi havaittujen käytäntöjen tietokanta, jonka avulla levitetään tieto onnistuneista käytännöistä muihin päiväkodeihin, ympäri maan.

HUOMIOITA

- Käytännössä tässä on kyse henkilökunnan ammattitaidosta ja henkilöstöressursista. Panostuksia pitäisi siis satsata osaamisen kehittämiseen ja käytännön tukemiseen.
- Omahoitaja luo turvallisuutta
- Lapsen yksilölliset tarpeet tulisi ottaa huomioon jo hakuvaiheessa

INTRESSITÄHO

LAPSI

HAASTE

MITEN AUTTAA LAPSEN SOPEUTUMISTA UUTEEN TILANTEeseen

- Päivähoitoon siirtyminen on iso muutos lapsen elämässä

IDEA

UUSI MAAILMA TUTUKSI

- Tutustumiskäynnit päivähoitopaikkaan
- Tarvittavan mittainen tutustumisjakso vanhempien kanssa

KASVATUKUMPPANUUTEEN KASVATTAMINEN

- Neuvolayhteistyö vanhempien sitouttamisen parantamiseksi → Vanhempia pitää auttaa ymmärtämään 2 vkon:n tutustumisjakson tärkeys ja tämän sovittaminen työhön siirtymiseen
- Kasvatuskumppanuuden tärkeyden ymmärtäminen

HUOMIOITA

- Käytännössä tässä on kyse henkilökunnan ammattitaidosta ja henkilöstöressursista. Panostuksia pitäisi siis satsata osaamisen kehittämiseen ja käytännön tukemiseen.
- Omahoitaja luo turvallisuutta
- Lapsen yksilölliset tarpeet tulisi ottaa huomioon jo hakuvaiheessa

INTRESSITÄHO

LAPSI

HAASTE

MONIKULTTUURISET RYHMÄT

- Maahanmuuttajien lapset sekä perheet
- Kieli- ja kulttuurimuuri vaikeuttaa kommunikointia, käytännön toimintoja sekä kasvatuskumppanuuden syntymistä päiväkodin ja perheen välille

IDEA

MONIKULTTUURINEN KUMPPANUUS

- Oppaat ja tukimateriaali vaikeiden kommunikointitilanteiden avuksi.
- Video + muu visuaalinen apumateriaali

HUOMIOITA

- Tanskassa on toteutettu hyvältä vaikuttava vastaava hanke

INTRESSITÄHO

LAPSI

HAASTE

SOPIVAN KASVUYMPÄRISTÖN TARJOAMINEN LAPSELLE

- Lapsilla on erilaisia ominaisuuksia, persoonallisuuksia
- Niiden ymmärtäminen ja huomioiminen lapsen päivähoitoa suunniteltaessa on tärkeää lapsen onnellisuuden kannalta

IDEA

OMAKUVA

- Kuvaus lapsesta päivähoito-hakemukseen. (kiinnostuksen kohteet ym.)

NEUVOLA-YHTEISTYÖ

- Asiantuntija-apu tueksi lapsen omakuvas hahmottamiseen.
- Toinen näkökulma vanhemman avuksi
- Neuvolassa käydään lapsen kanssa joka tapauksessa

TAUSTAT TUTUKSI

- Lapsen ja perheen tapaaminen kokonaisvaltaisen käsityksen muodostamiseksi.
- Minkälaiseen elämään ja millaisiin tapoihin lapsi on tottunut.

MUN JENGI

- Ryhmän suunnittelu lasten ominaisuuksien mukaan
- Mahdollisuus ystävän valintaan lukuisista ystävistä

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

LAPSI

HAASTE

LAPSI TARVIKSEE APUA PÄIVÄN VAIKEISIIN KOHTIIN

- Ruokailu, epäonnistumiset, ristiriitatilanteet, huolet, "huonot päivät", pelot, jne.

IDEA

MENTOROINTI

- Mentorointiohjelma päiväkodin sisällä
- Luottamuksellinen ohjaussuhde "seniorin" ja "juniorin" välille
- Vapaaehtoinen osallistuminen

VIDEOANALYSOINTI

- Videopäiväkirja ongelmakohtien ja onnistuneiden ongelmanratkaisujen analysointiin.

HUOMIOITA

- Luottamuksellisen ja rakentavan ohjaussuhteen syntyminen voi olla käytännössä haastavaa.

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Perheellä resurssipula: raha & aika

- lapset tarvitsevat paljon erilaisia välineitä, lapset kasvavat nopeasti ulos vaatteistaan ja harraste välineistään. Samanaikaisesti pienten lasten vanhemmilla usein esim. suuret asuntolainat...
- Työpäivän jälkeen vanhemmilla on usein kiire hakemaan lapsia, ostoksille, ruoanlaittoon... Vaikea sovitella menoja keskelle päivää

IDEA

"KUMMILAPSI"

Eläkeläinen/vast. Voi auttaa lapsiperhettä ottamalla "kummilapsen"

- maksaa päivähoidon
- ostaa varusteita/vaatteita

NETTIKIRPPIS

- Päivähoitopaikan nettisivuille tarvikkeidenvaihtofoorumi
- Vaatteet, urheilu- ja erikoisvarusteet

KIERTÄVÄ NEUVOLANTÄTI JA HAMMASLÄÄKÄRI

Lääkärit kiertävät päiväkodeissa tekemässä perustarkastukset

- Lapsen ei tarvitse siirtyä erikseen lääkäriin.
- Vanhempi tulee päivähoitopaikkaan mukaan tarkastukseen, esim. tuodessa/noutaessa lapsen

HUOMIOITA

- Usein päiväkodeissa epävirallisia sisäisiä "kirppisiä", joissa tavara vaihtaa omistajaa. Tätä voisi siis "tuotteistaa" edelleen.

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Yhteistyötä perheen ja päiväkodin välillä ei ole tarpeeksi

- Vanhemmat eivät tiedä päivittäisestä päiväkodin elämästä riittävästi
- Vanhemmat toimivat vain kuljettajina
- Vanhempien ja päiväkodin päivittäinen vuorovaikutus aktiivisemmaksi

IDEA

ASIAKASLÄHTÖINEN PÄIVÄKOTI

- Yhteinen (vanhemmat, lapset, hlökunta) aamiainen/lounas, grillijuhlat, talkoot, osalistaminen

ELEKTRONINEN REISSUVIHKKO

Sähköinen asiakassivu

- Vanhemmille esim. tieto lapsen päivähoiton käyttöasteesta, eli montako tuntia per päivä, per kk, per vuosi lapsi on ollut päiväkodissa + päivittäinen tieto: kuinka monta tuntia lapsi on nukkunut, onko syönyt hyvin jne.
- ”Herkkupaloina” esim. viikoittainen kuva lapsesta päiväkodin askareissa, tai videopätkä (Esim. perjantai aamupäivisin kuvataan lapsen kanssakäymistä ryhmässä niiden lapsien osalta, joiden vanhemmat antavat tähän luvan)

VANHEMPAINFOORUMI

- Verkossa ylläpidettävä, päiväkotikohtainen, salasanalla suojattu foorumi, päiväkodissa olevien lasten vanhemmille. Tiedonvaihtoa sekä eri perheiden kesken että vanhempien ja päivähoitohenkilökunnan kesken

PÄIVÄKODIN NETTIPORTAALI

Edellä mainitut palvelut olisivat myös tässä portaalissa

HUOMIOITA

- Huomiot ja kysymykset (testit, ”vaalikone”), Hintalaskurit, Esittelyt eri päivähoiton muodoista, Yleisrutiinien esitteleminen
- ”Irti-lapsista” vms. tukea vanhemmille, tunteiden ja kokemusten prosessointi + allergiainfo + sikainfluenssainfo vms.

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Ajanpuute ja aikataulutus

- Työpäivän jälkeen vanhemmilla on usein kiire hakemaan lapsia, ostoksille, ruoanlaittoon...
- Ruuan ostaminen ja valmistaminen vie aikaa ja on vaivailloista
- Siivous...

IDEA

RUOKAA MYÖS MUKAAN KOTIIN

- Päiväkodin olemassa olevia keittiötiloja käytetään lisäliiketoimintaan: päivän aikana valmistettua ruokaa/leipää/ myydään ulos
- Vanhemmat voivat ostaa päivällisen take away- annoksina kotiin

RUOKAKAUPPA/PÄIVÄKOTI YHDESSÄ

- Mahdollisuus yhdistää **kauppa** ja lasten päivähoito
- Päiväkodin yhteydessä/välittömässä läheisyydessä on ruokakauppa
- Vaihtoehtoisesti vanhemmat voivat tilata haluamansa ruokaostokset päiväkotiin odottamaan - ruokaostokset valmiina päiväkodissa

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Perheellä muuttuvat aikataulut ja muuttuvat hoitotarpeet

- Esim. tarvetta lasten päivähoidon vain muutama päivä kuukaudessa

IDEA

DRIVE IN

- Ei aikarajoituksia, lapsen voi tuoda ja hakea koska haluaa päivähoidosta

HOITON HALUTAAN!

- Netti-ilmoittelufoorumi ilta- yms. poikkeushoitoaikojen tarjoajille

IRTONUMEROMYYNTI

- Nettivarausjärjestelmä, jossa päiväkotito ilmoittaa vapaiden lapsipaikkojen määrän reaaliaikaisesti, rekisteröityneet asiakkaat voivat ostaa esim. yhden päivän
- Pedagogiikka selvästi avattuna nettisivuilla

ILTAVAPAAPALVELU

- Tarjotaan kotikäideille tai nuorille lapsiperheille vapaailla vaikka elokuvissa tarjoamalla lyhytkestoista mutta ammattitaitoista lastenhoitopalvelua → lastenhoitajapalvelun tuotteistaminen

HUOMIOITA

- Drive in –ratkaisun vaikutus lapsen onnellisuuteen voi olla negatiivinen

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Siirtyminen kotiympäristöstä päiväkotiin liian suuri harppaus

IDEA

TESTAUS/KOEAJOVAIHE

- Vanhemmat ja lapsi voivat käydä tutustumassa päiväkotiin yhdessä. Osallistuvat päiväkodin päivittäiseen toimintaan
- Vastuu on vanhemmilla – ei päiväkodilla, joten testaaminen ei vaikuta ryhmäkokoon/hlöstöön
- Perhe tekee päätöksen vasta testauksen jälkeen

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

VANHEMPIEN TUNNE VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIEN RAJALLISUUDESTA

- Kyseessä merkittävä päätös vanhemmille.

IDEA

VALINNANVAPAUS

- Perheelle tarjotaan useampi päivähoitovaihtoehto (esim. kolme), joista valita.

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Erilaiset (asiakas)tarpeet

- Perheellä erilaisia toiveita päiväkodin suhteen
- Erilaisia elämäkatsomuksia ja arvoja

IDEA

TEEMAPÄIVÄKODIT

Teema/painotus: luonto, urheilu...vastaamaan perheen arvoja

- Ennalta suunnitellut, monipuoliset vaihtoehdot, jotka tyydyttävät asiakkaan yllättävissäkin tilanteissa
- Hlökunnalle uusia vaihtoehtoisia työtehtäviä
- Kokeiluun pitää haluta/ilmoittautua, sitoutuminen joihinkin toimintatapoihin/vastuu
- Perheelle hyöty mukaantulosta, esim. Haltin testihaalareita perheelle koekäyttöön, ei rahaa vaan arvoa/osallistuvaa
- Kuljetuksille hankitaan ulkoinen sponsori

EXCLUSIVEPALVELU

Mahdollisuus tarjota eri tuote eri käyttäjille (peruspalvelu, exclusivepalvelu)

- Eri palveluista voisi pyytää eri hintaa (esim. jos haluat hakea lapsesi myöhemmin hinta nousisi)
- Varausmaksu

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Päiväkodin valinnan vaikeus

- Vanhemmat eivät tiedä mitä eroa eri päiväkodeilla on.
- Missään ei voi nähdä vapaiden paikkojen määrää tai hakemusten määrää

IDEA

NETTIPALVELIN JOSTA ASIAKAS VOI HAKEA TIETOA JA VERRATA ERI PÄIVÄKOTEJA

Vähentää palveluntarjoajan työtä.

- Asiakkaat näkevät myös kuinka paljon vapaita paikkoja on jäljellä
- neuvola suosittelee katsomaan tätä portaalia

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Päiväkodin valinnan vaikeus

- Vanhemmat jättävät päivähoitopaikkahakemuksen, jonka jälkeen seuraa muutaman viikon odotus.

IDEA

KONEELLINEN / AUTOMAATTINEN VALINTAPROSESSI

Kone ehdottaisi mutta varsinainen valinnan tekisi ihminen (vrt. Vaalikone)

- vähentää palveluntarjoajan työtä
- Hakemukset tulisivat mahdollisimman aikaisin ja automaattisesti
- Tietoa asiakkaista mahdollisimman automaattisesti ja nopeasti. Esim. asiakasprofiilit (asiakkaat täyttäneet laajan kyselyn netissä)
- Asiakasprofiilit (tietoa mitä asiakkaat oikeasti haluavat ja mistä ovat valmiita maksamaan)

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Helppo tiedonsaanti

- Nykyään tietoa saadaan ja haetaan hajanaisesti eri lähteistä
-

IDEA

TIETOPANKKI

- Esitteitä
- Web
- Kontaktihlöt
- Web/vastkeskustelufoorumit

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Läpinäkyvyyttä hakuprosessiin

- hakemuksen jättämisen jälkeen vanhemmat vain odottavat päätöstä
- Hakemuksen tilasta ei ole tietoa ennen päätöksen saapumista

IDEA

VARAUSJÄRJESTELMÄ KUTEN HOTELLEISSA

- Kriteerit , Valokuvat, Arvot, Pedagogiikka, Hlökunta jne

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Vahvistusta lasten päivähoitopaikasta ei saada heti

IDEA

AIKAISEN VARAAJAN EDUT

- Esim. Hinta määräytyy osittain ajoituksen mukaan vrt. Lentolippujen hinnoittelu
- Sähköinen hakuprosessi, Vastaus heti

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Perhe

HAASTE

Lastenpäivähoito täytyy pystyä hoitamaan nopealla aikataululla

- Lakisääteinen takuu, kuinka nopeasti päivähoito on järjestettävä

IDEA

IRTI LAPSESTA

- Tukea vanhemmille
- tunteiden ja kokemusten prosessointi

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Vanhemmat kokevat huonoa omatuntoa laittaessaan lapsen päivähoidon

- Yhteiskunnan paine jatkaa uraa mahdollisimman nopeasti voimistunut.

IDEA

AIKAISEN VARAAJAN EDUT

- Esim. Hinta määräytyy osittain ajoituksen mukaan vrt. Lentolippujen hinnoittelu

HUOMIOITA

Kunnan on pakko järjestää päivähoidon kahdessa viikossa ja joissakin tapauksessa seuraavaksi päiväksi.

- Hakemus tulisi olla kunnalla täytettynä viimeistään 4 kk ennen toivottua alkamispäivää Hakemuksen voi täyttää ja lähettää netissä tai paperitse postin kautta. Puhelin neuvonta, tuottaa paljon töitä. Neuvontaa annetaan myös päiväkodeissa.

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Päivähoidon laadusta ei ole tietoa

- Päiväkotien laatu määritelty lailla ja asetuksilla?

IDEA

LAATUSTANDARDIT OTETAAN KÄYTTÖÖN.

Tavoitteena paras tuote/ palvelu: Benchmarkaus, Auditointi, Asiakastyytyväisyydenmittaaminen

- Tavoitteena alan parhaat työntekijät
- Tavoitteena olisi että vaihtuvuus olisi mahdollisimman pieni (henkilökunta, ryhmät)
- Nettiarvostelu päiväkodeista

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Jokainen päivähoitohakemusselvitettävä huolella, aiheuttaa paljon työtä?

IDEA

HUOMIOITA

- Virkamies päättää valinta kokouksessa mihin päiväkotiin lapsi sijoitetaan. Kokouksen aikana käydään läpi 100-200 hakemusta Vanhempien toivomukset (kriteerit) huomioidaan valinnassa. Valintaan vaikuttaa mm. sisaruussuhteet, erityistarpeet, muut sosiaaliset syyt. Suurin haku huhtikuussa Paine oikeudenmukaisuuteen.

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Kunnan tehtävä on varata tarpeeksi henkilökuntaa, ruokaa ym. Peruutukset vaikeuttavat arviota.

- Paikan varaaminen on kustannus kunnalle .
- Tässä vaiheessa myös paljon yhteydenottoja pettyneiltä vanhemmilta jotka eivät saaneet toivottua päivähoitopaikkaa.?

IDEA

SANKTIO

- Käyttämättä jättämisestä peritään sanktio
- Myös myöhäisestä perumisesta tulee sakko

AIKAISEN VARAAJAN ETU

- Aikaisen varaajan kiintiö: parempi todennäköisyys saada se paikka, varaus vähintään kuukausi aikaisemmin

KUSTANNUSERITTELY

- Lisätään hinnoittelun läpinäkyvyyttä → tämä voisi nostaa arvostusta päivähoitoa kohtaan.
- Perhe näkee lapsensa synnyttämät kustannukset kunnalle sekä heidän itse maksamansa osuuden kokonaiskustannuksista.

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Ryhmäkokojen määrittäminen, suunnitelman muokkaus hankalaa.

- Ylisuuret ryhmät
- Resurssien puute. Omahoitajuus, erityisosajien tuki

IDEA

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Koulutetun (pätevän) henkilökunnan löytäminen.

- Henkilökunnan määrä suhteutettava ryhmäkokoon.
- Stressaavaa löytää päteviä päivähoitajia.
- Mukava ja pidetty päivähoitaja ei välttämättä "pätevä"

IDEA

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Järjestelmällinen yhteistyö perheen kanssa hoidettava

- Dialogi päivittäin, asiakastyytyväisyyskyselyt, kehityskeskustelut, vanhempainillat
- ”

IDEA

KS. ELEKTRONINEN REISSUVIHKKO (perhe)

KS. VANHEMPAINFOORUMI (perhe)

KS. NETTIPORTAALI (perhe)

HUOMIOITA

INTRESSITAHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Yhä vähemmän lapsia hoidetaan kotona minkä johdosta paine kunnan päiväkoteihin kasvamassa

IDEA

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Eri alueiden erilaiset lapsimäärät, epätasainen jakauma

- Päiväkodit perustettu jonkin tietyn ajan tarpeen mukaan
- Järjestelmä on hitaahko ja kankeahko kun kyseessä on uuden päiväkodin perustaminen tai päiväkodin lopettaminen

IDEA

MAHDOLLISUUS YLITTÄÄ KUNNAN RAJAT

- Lapsi voisi mennä lähimpään/parhaiten sopivaan päiväkotiin

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Tarpeen ennakointi on vaikeaa

- Kunta saa tiedon kun lapsi syntyy. Laki määrää että päivähoitoa on järjestettävä.
- Asetus antaa ohjeet ja rajat

IDEA

YHTEISTYÖ KAUPUNKISUUNNITTELUN KANSSA

Neuvolasta tietoa että lapsi on syntynyt

- ”Automaattinen” yhteydenotto ja päivähoitoinformaation toimittaminen vanhemmille lapsen ollessa esim. 6kk ikäinen

HUOMIOITA

INTRESSITÄHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Tilojen puute/rajallisuus, käyttöaste ja henkilökunnan määrä

- Kalliit tilat ja moninkertainen henkilökunta
- Tilat eivät koskaan ole oikeanlaisia, ei muuntojoustavia

IDEA

REISSUPÄIVÄKOTI

Ei kiinteää päiväkotitilaa esim. Avoin luontopäiväkoti, myös ei vakituisesti kirjoilla olevat lapset pääsevät mukaan

- Kunnan tarjoaman päivähoidon työkalupakki laajenee ja hoitoaikojen kirjo laajenee ("tuntipankki" joka summataan kuun lopuksi), maksu vs. kustannus
- Ennakoilmoittautuminen päiväkotiin. Kokeiluun pitää haluta/ilmoittautua, sitoutuminen joihinkin toimintatapoihin/vastuu myös vanhemmilla.
- Ennakoilmoittautuminen + korvaus vaikka ei käytetä.
- Lapsi-hoitaja-suhteen pysyvyys. Pysyvä "tukihenkilö" (=hoitaja), tarve tietää, missä ja kenen kanssa lapsi on.
- Tilaongelma poistuu, Tilojen ongelmat vaihtuvat monipuoliseen tilankäyttöön
- Lisäansio kunnalle, kun olemassa olevaa tilaa voi myydä eri tarpeisiin
- Puolustusvoimat tukena kaluston puolesta
- Kuljetuksille hankitaan ulkoinen sponsori

PALVELUTALO:

Vanhukset, iltapäiväkoulu ja lasten päivähoito saman katon alla.

- Yhteistyö eri kunnallisten toimijoiden kanssa: päivähoito, vanhustenhoito, koulut, lukiot (tilat, keittiöt, kalusto, hlökunta)
- Sama keittiö /ruokala voi vastata kaikkien ruokahuollosta
- Eri asiakasryhmät tapaavat ainakin ruokailun yhteydessä
- Mahdollisuus uudenlaiseen kohtaamiseen vanhusten koululaisten ja lasten välillä

HUOMIOITA

INTRESSITAHO

Kunta ja palveluntarjoaja

HAASTE

Tilojen ja ryhmien käyttöaste ja täyttöaste

- Henkilökunta on aina paikalla vaikka lapset eivät olisikaan
- Lähialueiden lapsimäärästä johtuen päiväkotien täyttöaste voi vaihdella
- Sairastumiset ja vanhempien lomat tms. vaikuttavat päiväkotien käyttöasteeseen

IDEA

HANG AROUND LAPSET

Osa-aikaisia päiväkodin käyttäjiä. Netissä näkyvä reaaliaikainen tilanne päiväkodin täyttöasteesta. Vanhemmat joiden lapset ovat kotihoidossa voivat viedä lapsensa sellaiseen päiväkotiin, jossa on oikeanlaisessa ryhmässä tilaa.

- Nopea jousto ja
- Päiväkotien käyttöaste hyvä kun "hang around" jäsenet täyttävät tyhjät paikat
- Kokeiluun pitää haluta/ilmoittautua, sitoutuminen joihinkin toimintatapoihin/vastuu
- Tuntipankki", joustava osa-aikaisuus (+maksu) ja lapsi yhteisön osana.

IRTONUMEROMYYNTI

- Nettivarausjärjestelmä, jossa päiväkotitoilmoittaa vapaiden huoneiden määrän reaaliaikaisesti
- Rekisteröityneet asiakkaat voivat ostaa esim. yhden päivän
- Pedagogiikka selvästi avattuna

HUOMIOITA

Liite2: Konseptikuvaukset

KONSEPTIN NIMI:

Monikulttuurikumppanuus

Konseptin kuvaus:

Mihin haasteeseen vastaa?

- Laadukas kasvatuskumppanuus: Kriteerit/ todentaminen
Kommunikaatio,
Lapsen kautta nähtynä

Mitä ollaan tekemässä?

- Kieli- ja kulttuurimuurin murto

Kenelle ollaan tekemässä?

- Perheen luottamuksen rakentaminen alusta alkaen
- Hoitajat

Miten konsepti toteutetaan?

Case video /Tanska. Esiintyjät omasta kulttuurista

Aika + raha = ?

Tutustumisaika Resurssointi

Tilojen suunnittelu ja toteutus (osittain),

Auktoriteettipelko

Mitä/ mistä saa

Mitä on päivähoito ja millaiset ovat käytännöt ”viittomakieli” arjen tilanteissa

Vanhemmat voivat pelätä lapsen menettävänsä kulttuurinsa

Päiväkotikohtainen (+ yleinen formaatti)

Netissä

Voidaan tehdä useita ”teemavideoita” ensin yksi -> jatko osat

Miten kuntalainen voimaantuu?

Sopeutuminen helpontuu ja nopeutuu

Opitaan myös suomalaisesta yhteiskunnasta (lapsi on voimakas driveri)

KONSEPTIN NIMI:

Tilat ..(yhteiset)

Konseptin kuvaus:

Mihin haasteeseen vastaa?

- Tilanpuute, tilojen joustamattomuus, tilojen hinta/ kustannukset

Mitä ollaan tekemässä?

- Tilojen monikäyttöisyys
- Avataan päiväkoteja myös muulle toiminnalle, vanhusten ruokailu tai kerhotoiminta
- Vanhukset tervetulleita päiväkodin tiloihin

Kenelle ollaan tekemässä?

- Päiväkotilapset + vanhukset (palvelutalossa asuvat ja kotona asuvat)

Miten konsepti toteutetaan?

- Päiväkoti + palvelutalo saman katon alle (onko pienmutoinen kokeilu Design factoryllä mahdollista?)
- Päiväkoti osittain avoin kotona asuville vanhuksille

Miten kuntalainen voimaantuu?

- Lasten ja vanhusten uudenvuodenlainen kohtaaminen

KONSEPTIN NIMI:

Taajamakonsepti

Konseptin kuvaus:

Mihin haasteeseen vastaa?

- Tilan puute

Mitä ollaan tekemässä?

Retkipäiväkoti jossa retkellään vuorotellen. Yksi ryhmä joka päivä jossain retkeilemässä.

- Retkipäiväkoti (1/2 päivää)
- Reissupäiväkoti lähellä palveluja
- Koululta / vanhustalo (varasuunnitelma tai suunniteltu, teatteri, konsertti)
- Startti ja paluu samaan paikkaan

Kenelle ollaan tekemässä?

- Lapset vielä kotihoidossa ½ päivähoito, +4 ->

Miten konsepti toteutetaan?

- Mukana: 4h kerho, martat, järjestöt, jne.

Miten kuntalainen voimaantuu?

- Asiakas saa uusia vaihtoehtoja, lapsesta aktiivinen
- Kumppanuus eri toimijoiden kesken

KONSEPTIN NIMI:

Nettiportaali ”lasten hoidon järjestely”

Konseptin kuvaus:

Mihin haasteeseen vastaa?

- Koettu avoimuus -> Tietoa hakuprosessista, pelon poisto, kasvatusvinkejä

Mitä ollaan tekemässä?

Nettiportaali:

- Tietoa vaihtoehtoista
- Mikä koetaan pelottavana, helppona
- Mahdollisuus suorittaa suositustesti (vaalikone)
- Päiväkotiesittely: henkilökunta, tilat, videopätkä (jos laki sallii), päivärutiinit,
- vapaat paikat, kustannusrakenne

- Päiväkodin toiminnan tiedoittaminen

- Mahdollisuus suorittaa suositustesti (vaalikone)

Kenelle ollaan tekemässä?

- Kuntalaisille

Miten konsepti toteutetaan?

- Testi: esim. Espoossa tietty alue
- Tekijät: esim. Omnia opiskelijat (demo nettisivu), opinnäytetyönä

Miten kuntalainen voimaantuu?

- Koettu avoimuus

KONSEPTIN NIMI:

Nettihakemus

Mihin haasteeseen vastaa?

- Avoimuus / läpinäkyvyys hakuprosessiin

Mitä ollaan tekemässä?

Läpinäkyvä hakuprosessi nettiin

Kustannusrakenne

Vapaat paikat näkyvissä

Kiintiöpaikkoja, mahdollisuus varat paikka aikaisin (aikaisen varaajan etu)

Vapaat paikat reaaliaikaisesti näkyvissä

Nettihakemus, (kriteerit: sisaruussuhteet, työmatka, allergiat ...ym. kaikki tarpeellinen tieto jotta kone voi tehdä valinnan)

Valintakriteeri perusteet tiedossa

Huomioita:

- Laki ei salli että paikan varaisi 1 kk ennen,
- Laki ei salli varausmaksua

Kenelle ollaan tekemässä?

- Avoimutta kaipaavalle kuntalaisille
- Kunnan työntekijöille (vähentää hakemusvaiheen aiheuttamaa työmäärää)

Miten konsepti toteutetaan?

- konsepti testataan, (haastatellaan kuvitteellisena tapahtumana)

Miten kuntalainen voimaantuu?

- Koettu avoimuus

Hyvät Uuden Arvon Luoijat,

Kiitos kaikille osallistujille asiantuntevasta panoksesta ja innostuneesta asenteesta!

MIND the gap between what is and what could be.

Innostuksella,
Anssi Tuulenmäki

Lisätietoja workshopsarjasta sekä MIND-hankkeesta:

Tutkimuspäällikkö/ Yli-innovaatioaktivisti

Anssi Tuulenmäki

+358 50 3819772

anssi.tuulenmaki@tkk.fi

www.mindspace.fi